БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ.

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТАН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43-йил чиқиши № 2 (11751). Сешанба, 3 январь, 1961 йил. Баҳоси 2 тийин.

КРЕМЛДА ЯНГИ ЙИЛНИ КУТИШ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати 1 январга ўтар кечаси Кремлда Янги йилни кутиш маросими ўтказди.

Янги йилни кутиш маросимида министрлар, марказий бошқармалар ва муассасаларнинг раҳбарлари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, Совет Иттифоқи маршаллари, Совет Армияси генераллари, олимлар, ёзувчилар, артистлар, ишлаб чиқариш илғорлари қатнашдилар.

Меҳмонлар орасида чет эл дипломатлари, совет ва чет эл журналистлари бор эди.

Совет раҳбарлари А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов ўртоқлар Георгиевский залига кириб келишлари билан маросимда тўпланганлар уларни қизғин кутиб олдилар.

Кечаси соат 12 бўлмасдан анча олдин ўртоқ Н. С. Хрушчев ўтган йил учун қадаҳ кўтаришни таклиф қилди.

— Эски йил ҳар қанча яхши йил бўлган бўлса ҳам, — деди у, Янги 1961 йил ундан ҳам яхшироқ бўлади.

Эски 1960 йилнинг охирги дақиқалари ўтаётганида Москва сигналлари радио орқали бутун дунёга янгради. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг совет халқига Янги йил табриги эшиттирилди.

Спасский башнясидаги Кремль соатлари ярим кеча бонгини уради. Совет Иттифоқининг давлат гимни янграйди.

Н. С. Хрушчев учрашув қатнашчиларига яна мурожаат қилиб, янги қадаҳ кўтаради. Н. С. Хрушчев бундай дейди:

— Азиз ўртоқлар!

Дўстлар!

Жаноблар!

Мамлакатимизда ўз ҳукуматларининг вакиллари бўлиб турган элчиларнинг соғлиғи учун, халқлар ўртасида дўстлик учун, давлатлар ўртасида чинакам тинч-тотув яшашни таъминлайдиган қилиб, бутун дунёда тинчликни таъминлайдиган қилиб мамлакатлар ва ҳукуматлар ўртасида дўстона муносабатларнинг мустаҳкамланиши ва ривожланиши учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз.

Ҳар қайси мамлакатнинг социал ва сиёсий тузилиш масалалари шу мамлакатлар халқларининг ички ишидир. Биз ўзимизнинг социалистик тузумимизни энг яхши тузум деб ҳисоблаймиз, лекин бу тузумни бошқа халқларга қабул қилинг деб қистамаймиз. Биз ҳамма халқларга ҳурмат билан қараймиз ва ҳар бир халқ ўзи учун қайси тузум яхшироқ эканлигини ўзи ҳал қилсин, деймиз.

Янги йил бахтли йил бўлади, деб умид билдирмоқчиман. Традицияга кўра, ҳамма мамлакатларда одамлар Янги йилни кутиб олаётганларида, Янги йил қутлуғ бўлсин, янги бахт келтирсин, дейишади. Бахтнинг ўзи нима? Ер юзида мустаҳкам тинчлик таъминланганида, одамлар қирғин уруш хавфидан қўрқмай, тинч вазиятда яшай оладиган ва меҳнат қила оладиган бўлиб қолганларида ҳар бир киши, аввало шунинг ўзини бахт деб ҳисоблайди.

Совет Иттифоқи ҳамма мамлакатлар билан дўст бўлиш учун бутун куч ва ғайратини сарфлаб келди ва сарфламоқда. Лекин мен, Америка Қўшма Штатлари билан муносабатларимизни яхшилашга катта аҳамият бераётирмиз, деб айтсам ҳеч ким мендан ўпкаламаса керак деб ўйлайман, чунки жаҳоннинг ҳамма давлатлари ўртасида муносабатларнинг яхшиланиши бизнинг мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг яхшиланишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Америка Қўшма Штатлари ҳам шундай қилишга интилади, деб ишонгимиз келади ва янги президент давлатни идора қила бошлаши билан янги шамол эсади, Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги муносабатларнинг нософлом атмосфераси тозалана бошлайди, деб ишонамиз. Эски йил, эски президент кетиши билан Америка Қўшма Штатлари билан бўлиб келган ёмон муносабатларимиз ҳам ўтмишга ғойиб бўлишини истар эдик. Шу нарса яхши маълумки, Америка ҳарбий самолётларининг жосуслик қилиб уча беришлари натижасида бу муносабатлар айниқса ёмонлашди, бундай жосуслик учишларини АҚШ президенти Совет Иттифоқига нисбатан мўлжаллаб қўйилган сиёсат деб эълон қилди. Лекин бу иғвогарлик сиёсатини Америка халқи қувватламади. Америка халқи жаноб Кеннедини ёқлаб, жаноб Никсонга қарши овоз бериш билан совуқ урушни авж олдиришга, халқаро муносабатларни кескинлаштиришга қаратилган сиёсатни қоралаганлигини билдирди, деб ҳисоблаймиз.

Сайлов олди кампанияси вақтида жаноб Кеннеди, агар мен президентнинг ўрнида бўлганимда эди, «У-2» самолётининг учирилиши муносабати билан Совет ҳукуматига афсус билдирган бўлур эдим, деган эди. Эски президент кетиши билан бу қайғули можаронинг ҳам орқада қолиб кетишини истар эдик, шунинг учун ҳам бу можарони қайтиб тилга олмаслик керак, деб ўйлаймиз. Яхши келажак орзусидаги умидларга ёмон ўтмиш билан халақит бермаслик учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг сессиясида бу масаланинг муҳокама қилинишини қистамасак ҳам бўлади. Муносабатларни яхшилашга интилаётганлигимизни Америка халқи ҳам, янги президент ҳам тўғри тушуниб олишларини истар эдик.

Америка Қўшма Штатлари ва Совет Иттифоқи Янги йилда ўз муносабатларидаги саҳифани буклаб айлантириб қўярлар деб умид қиламан, токи бу нарса халқаро вазиятни соғломлаштиришга, ҳамма давлатлар ўртасидаги муносабатларни яхшилашга, бинобарин, ҳамма халқлар интилаётган улуғ мақсаднинг рўёбга чиқишига — бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам берсин.

Давлатларнинг тинч-тотув яшашлари учун!

Ҳамма халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун!

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг қадаҳ кўтариб айтган гапларини учрашув қатнашчилари ғоят эътибор бериб тингладилар ва унинг гаплари қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди.

Н. С. Хрушчев, қаҳрамон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, совет зиёлилари омон бўлсин, қардошларча ҳамкорлик яшасин, ҳамма халқларнинг дўстлиги яшасин, ишчилар синфининг ақл-идроки — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси яшасин, совет касаба союзлари яшасин, комсомол яшасин, совет хотин-қизлари яшасин, шонли Совет Армияси яшасин, деб ҳам хитоб қилди.

Учрашув вақтида Москвадаги дипломатик корпус оқсоқоли Швеция элчиси Рольф Р. Сульман қадаҳ кўтариб нутқ сўзлади.

Янги йилни кутиш маросимида қатнашганлар учун катта концерт берилди.

Кремлда Янги йилни кутиш ярим кечадан кейин ҳам анча вақтгача давом қилди. (ТАСС).

ЯНГИ ЗАФАРЛИ ОДИМ

Инсоният тарихий йилномасига янги бир саҳифа қўшилди. Қаҳрамон, ижодкор совет халқининг бир минг тўққиз юз олтмишинчи йилги шижоат ва матонатли меҳнат якуни шу саҳифага олтин ҳарфлар билан ёзилди. Чиндан ҳам, бу янги куч ва янги ғайратга тўлган ҳолда буюк етти йилликнинг учинчи марраси — 1961 йилга шаҳдам қадам қўйиш билан ўтган йилга назар ташлар эканмиз, ҳар биримиз ҳа, 1960 йилимиз баракали, файзли йил бўлди, деб ҳақли равишда мағрурланамиз.

Совет халқи коммунистик жамият қурилишининг улуғвор программасини амалга оширишда ажойиб натижаларга эришиб, капиталистик дунё билан бўлаётган тинч иқтисодий мусобақада ғолиб чиқмоқда. Мана бир мисол: СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилги контроль рақамларида дастлабки икки йил ичида мамлакатнинг саноат маҳсулоти 17 процент кўпаяди, деб мўлжалланган эди. Амалда эса шу вақт ичида ялпи саноат маҳсулоти 23 процент кўпайди. Бу—мамлакатимиз ишчилар синфининг фидокорлиги орқали Ватанимиз шу икки йил ичида 120 миллиард сўмлик қўшимча саноат маҳсулоти олди демакдир! Бу — шу вақт ичида юртимизда жаҳонда энг улкан Сталинград гидроэлектростанцияси, Кривой-Рог домнаси, Магнитогорск металлургия комбинатининг прокат стани каби социалистик индустрия гигантлари муддатидан илгари ишга туширилди, демакдир.

Мамлакатимиз халқ хўжалиги ўсишининг ҳар бир проценти, қад кўтарган ҳар бир янги фабрика, шахта, электростанция Ватанимизнинг шон-руҳрати ва куч-қудратини янада орттиришга, тинчлик ишига қўшилган катта ҳисса, реакция кучларига берилган қақшатқич зарбадир.

Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати туфайли гуллаб яшнаётган ўз республикамиз ҳаётидаги қувончли воқеаларни кўз ўнгимизга келтирайлик. Бир юз йигирма миллиард сўмлик қўшимча маҳсулотда Ўзбекистон саноатининг улуши озмунча дейсизми! Бекобод металлургия заводи, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати, Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги, Самарқанддаги «Красний двигатель» заводлари сингари ўнлаб, юзлаб корхоналар икки ҳафтадан буён етти йилликнинг учинчи йили ҳисобига маҳсулот чиқармоқдалар. Самарқанд ва Бекобод каби Тошкент ҳам янги йил оқшомида Бухоронинг арзон зангори оловидан баҳраманд бўлди. Ўзбекистон газининг пўлат қувурлари энди Фрунзе ва Олмаота, Свердловск ва Челябинск томон бўй чўзмоқда.

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўтган йил ўжар табиатнинг қийин об-ҳаво шароитларини муваффақиятли суратда енгиб, она-Ватанга ҳар қачонгидан кўп миқдорда гўшт, сут, пилла ва бошқа маҳсулотлар егказиб бердилар. Хоразм, Қорақалпоғистон, Самарқанд областларининг меҳнаткашлари пахта тайёрлаш планини қойил қилдилар. Биргина Андижон областининг колхоз-совхозлари революциядан олдин бутун Россияда етиштирилган пахтадан кўп миқдорда ҳосил йиғиб олдилар. Машинага эътиқод янада кучайиб, ярим миллион тонна «оқ олтин»нинг техника воситаси билан териб олингани, машҳур механизатор Турсуной Охунова ва донгдор чўчқабоқар Жўра Султоновлар бошлаб берган ватанпарварлик ҳаракати мавж уриб, оммавий тус олгани ўтган йилнинг қувончли якунларидандир.

Ҳаётимиз тобора маъмур, қувончли бўлиб бормоқда. Совет халқининг сиёсий ва [illegible]

[illegible] ўзгарган, жаҳон социалистик системаси янада мустаҳкамланган, шармандаси чиққан империалистик система устидан узил-кесил даҳшатли ҳукм чиқарилган йил бўлди. Жон талвасасига тушган империалистлар ўз ҳукмронликларини сақлаб қолиш учун ҳеч нарсадан тоймаётирлар. Аммо энди фитна ва найранглар, иғво ва пўписалар уларни муқаррар ҳалокатдан қутқариб қололмаслиги бутун оламга аён. Халқлар XX аср қулдорлари ва зўравонларини нафратлаб, дадил фош қилмоқдалар.

СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессияси мамлакатимиз тараққиётининг бу йилги режаларини белгилаб берди. Бу йил халқ хўжалигининг ҳамма соҳаси ва маданий қурилиш аввалги йиллардагидан анча тез суръат билан ривожланади. Бу йил капитал қурилишга ўтган йилдагидан 12,6 процент кўп маблағ сарфланиб, бепоён юртимизнинг кўп жойида янгидан-янги гигант корхоналар қад кўтаради, тўққиз-ўн миллион совет кишиси янги уй-жойли бўлади. Планда барча қардош республикаларнинг экономика ва маданиятини тағин ҳам юксак кўтариш кўзда тутилган. Масалан, шу планга мувофиқ республикамиз машинасозлик саноатининг маҳсулоти етти йилликнинг учинчи йили охирига бориб, 1940 йилдаги даражадан қарийб уч баравар ортади. Саноатнинг бошқа соҳалари ва қишлоқ хўжалиги ҳам ҳар қачонгидан тез суръат билан ўсади.

Яна бир ҳафтадан кейин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми очилади. Барча совет кишилари, жумладан республикамиз меҳнаткашлари бу Пленумни муносиб нишонлаш учун корхона ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда мусобақа байроғини баланд кўтармоқдалар. Кўпчилик корхона коллективлари йил бошиданоқ бир меёрда ишлаб, смена ва кундалик планларни орттириб бажараётганликлари, колхозчи деҳқонлар даладаги ҳосилни йиғиштириб олишни жадал давом эттириб, бу йилги мўл ҳосил учун пухта замин яратаётганликлари эл-юртни қувонтирмоқда.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети янги йил муносабати билан совет халқига юборган табрикда совет кишилари бошланаётган йилда Ватанимиз тарихига янги шонли саҳифалар ёзадилар! деб зўр ишонч билдирдилар.

Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига монолитдек бириккан, партия ва ҳукумат чақириғига ҳамиша ҳозиржавоб совет халқи аввалги йилларники сингари бу йилги планларни ҳам муваффақиятли уддалаб, буюк етти йиллик режаларини муддатидан илгари рўёбга чиқариш учун, коммунизм тантанасини яқинлаштириш учун олға томон яна бир зафарли қадам ташлаши шубҳасиздир!

ШУДГОРЛАШ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети кузги шудгорлаш юзасидан областлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1960 йил 21 декабрдан 31 декабргача бўлган якунлари тўғрисидаги республика Қишлоқ хўжалик министрлиги томонидан тақдим этилган материалларни кўриб чиқиб **қарор қилдилар:**

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Андижон областига** берилсин (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Қурбонов,** область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ҳайдаров,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдураҳимов)** бу область 1960 йил 21 декабрдан 31 декабргача планнинг 34,8 проценти миқдорида шудгор қилди ва шудгорлаш планини 78,7 процент бажарди, байроқ Бухоро областидан олиб берилсин.

Тошкент ва Бухоро областларининг колхоз ва совхозларида шудгорлаш ишлари яхши ташкил этилганлиги қайд қилинсин. Бу областлар 1960 йил 21 декабрдан 31 декабргача йиллик планнинг 24,7-30,2 проценти миқдорида шудгор қилдилар.

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги зиммасига шудгорлаш ва техникани ремонт қилишда намуна кўрсатган илғор тракторчиларни, механикларни, агрономларни ва бошқа ходимларни мукофотлаш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг резерв фондидан Андижон область ижроия комитетининг ихтиёрига 1,5 минг сўм ўтказиш топширилсин.

БЕШИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Бешинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг бешинчи сессияси шу йил 5 январда эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари шу йил 3 ва 4 январда эрталаб соат 10 дан бошлаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биносида рўйхатга олинади.

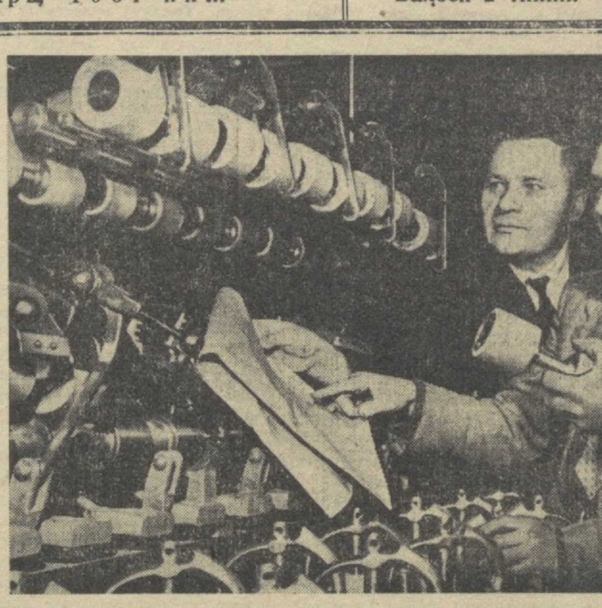

«Таштекстильмаш» заводи коллективи тўқимачилик машинасозлиги конструкторлик бюросининг етакчи конструкторлари билан ҳамкорликда жун матоки пардозлайдиган янги машина яратдилар. Бу машина ҳозир заводда синовдан ўтказилмоқда. 1961 йилда янги тўқимачилик машинаси оммавий равишда ишлаб чиқарилади. СУРАТДА: экспериментал цехи бошлиғи А. ГУБАНОВ, заводнинг етакчи конструктори И. ШИФМАН, токарь Қ. ДАДАХУЖАЕВ янги машина олдида.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

КУБА РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БОШ МИНИСТРИ ДОКТОР ФИДЕЛЬ КАСТРО РУС ЖАНОБ ОЛИЙЛАРИГА

ГАВАНА ШАҲРИ.

Куба Республикасининг ҳаётидаги улуғ воқеа — Куба халқ революцияси ғалабасининг икки йиллиги муносабати билан, шунингдек бошланиб келаётган Янги йил муносабати билан Сиз ҳурматли жаноб Бош Министрга ва Сиз орқали шонли Куба халқига совет халқи номидан ва шахсан ўз номимдан энг самимий саломлар йўллайман.

Куба халқи ўз Революцион Ҳукуматининг бошчилигида мустақил, демократик давлат бўлиб яшашнинг учинчи йилига ватанпарварлик ва меҳнат ғайрати ғоят юксалган вазиятда қадам қўймоқда. Биз, совет кишилари реакция кучларига қарши бош кўтариб чиққан ва халқнинг бирлиги ҳамда унинг ватанга муҳаббати жаҳонда енгиб бўлмас куч эканлигини, бу куч кичкина Куба халқини улуғ халқ қилиб қўйганлигини империалистик душманларга исбот қилган барча Куба ватанпарварларининг мардлигига, қаҳрамонлигига ва ғайратига қойилмиз.

Қаҳрамон Куба империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашнинг умумий ишига ўзининг бебаҳо ҳиссасини қўшди. Унинг муваффақиятлари бутун дунёдаги миллий озодлик ҳаракатининг муваффақиятларидир.

Мамлакатларимиз ўртасида дўстона қардошлик муносабатларини янада ривожлантириш тўғрисида, ер юзида тинчлик ва тараққиёт учун курашдаги куч ва ғайратларимизни бирлаштириш тўғрисида Нью-Йоркда бўлган самимий учрашувларимизда очиқ кўнгиллик билан қилинган суҳбатларни зўр мамнуният билан эслайман.

Совет халқи мамлакатларимиз ўртасида шу қадар самарали бўлиб ривожланаётган дўстлик, ишонч ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатлари билан фахрланади. Куба халқи ўз мустақиллиги, эркинлиги ва миллий экономикани ривожлантириш учун олиб бораётган курашида совет халқининг хайрихоҳлигига ва мададига ҳамиша кўз тутиши мумкин.

Янги йил Куба Республикасининг ҳаётида давлат, хўжалик ва маданий қурилиш ишида янги ажойиб муваффақиятлар йили бўлиб қолсин. Тараққиёт, демократия ва ер юзида тинчлик учун барча тинчликсевар халқлар билан бир сафда туриб курашаётган мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатлар янги йилда янада мустаҳкамлансин.

Бошланиб келаётган янги йилда Сиз азиз дўстимизга шахсан бахтиёрлик, сиҳат-саломатлик ҳамда Куба халқининг фаровонлиги ва равнақи йўлида ҳормай-толмай қилаётган ишларингизга муваффақиятлар тилаб ўзимнинг самимий истакларимни йўллайман.

Н. ХРУШЧЕВ,
СССР Министрлар Советининг Раиси.

Москва, Кремль
1960 йил 31 декабрь.

ҲАММА СИГИРДАН БУЗОҚ ОЛИБ, УНИ ЯХШИ ЎСТИРАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қорамоллардан кўпроқ бузоқ олиш ва ўстириш масаласини муҳокама қилди ҳамда тегишли тадбирларни белгилади.

Республика колхоз ва совхозлари, дейилади Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг қарорида, партия XXI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1959 йил) Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, чорвачиликни ривожлантиришда, айниқса озуқа базасини мустаҳкамлашда, молларни ўтлатиб ва бўрдоқига боқишни яхшилашда, сунъий урчитишни жорий этишда анча муваффақиятларга эришдилар. Бироқ, чорвачилик бир қатор кўрсаткичлар жиҳатидан орқада қолмоқда. Кўплаб хўжаликлар подадаги қорамоллар сонини кўпайтиришда, гўшт ва сут етиштиришда жуда катта резервлардан тўла фойдаланмаётирлар. Бу резервлар сигирларнинг ҳаммасини урчитишдан, соғлом бузоқ олиш ва уни тўғри ўстиришдан иборат.

Сигирларнинг қиср қолиши чорвачиликдаги табиий офатлардан биридир. Фарғона, Хоразм ва Андижон областларидаги хўжаликларда ҳар юз сигирдан 60-63 тадан бузоқ олинган.

Кам бузоқ олинаётганлигининг бошқа бир сабаби шундан иборатки, республикадаги хўжаликларнинг кўпчилигида сигирлардан ўринсиз фойдаланилаётганлиги сабабли подада доимий соғин сигирлар етарли бўлмайди. Сўнгги уч йил мобайнида подани ёмон сигирлардан тозалаш баҳонаси билан колхозларда ҳар йили сигирларнинг 30-35 проценти, совхозларда 23-25 проценти сарфланди. Бу, нормада кўзда тутилганидан икки-уч баравар кўпдир. Кам маҳсулот берадиган сигирларни худди ўша сигирларга ўхшаш сигирлар билан алмаштирилишига йўл қўйилди. Бу эса бузоқларни анчагина кам олишга сабаб бўлди ва сигирларни сифат жиҳатдан яхшилашга, улардан олинадиган сутни кўпайтиришга ёрдам бермади.

(Охири иккинчи бетда)

ХУШХАБАРЛАР

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

Шўрчи районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари барча қийинчиликларни енгиб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Колхоз 940 гектар ернинг ҳар гектаридан 28,3 центнердан пахта топширди. Давлатга сотилган 2914 тонна пахтанинг 95 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

Колхознинг Тоғай Абдусаматов бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаси ҳосилдорлик жиҳатидан социалистик мусобақада биринчиликни эгаллади. Бу бригада 160 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан пахта топширди.

ГЕКТАРИДАН 40 ЦЕНТНЕРДАН

Иштихон районидаги Куйбишев номли колхознинг Болта Эрқулов бошлиқ бригадаси 75 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 40 центнердан пахта сотди. Бригадада пахта майдонлари ўғитланиб, шудгор қилиб қўйилди.

120 ПРОЦЕНТ

Норпой районидаги Карл Маркс номли колхознинг Пармонқул Қувонов бошлиқ 14-бригадаси аъзолари хўжалик йилини пахта етиштиришда яхши натижалар билан якунладилар. Бригада гектаридан 34 центнердан ҳосил олиб, пахта тайёрлаш йиллик планини 120 процент бажарди. Ҳозир бригада ерларига маҳаллий ва минерал ўғит солиниб, шудгор қилинмоқда.

Избосканликлар туҳфаси

Избоскан районининг меҳнаткашлари етти йилликнинг учинчи йили арафасида катта муваффақиятни қўлга киритдилар, давлатга 50 минг 57 тонна пахта сотиб, янги йил арафасида Ватанга муносиб туҳфа тайёрладилар.

Маълумки, Избоскан районн 1959 йили пахта тайёрлаш планини бажара олмади. Айрим колхозлар ҳосилдорликни анча камайтириб юбордилар. Бунинг натижасида тайёрланган маҳсулотнинг таннархи бирмунча ошиб кетди, ҳар центнер пахта учун меҳнат кунлари, пул-материаллар кўп сарфланди.

Район партия ташкилоти олдида ана шу қолоқликка барҳам бериш, 1960 йилда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан янада мустаҳкамлаш вазифаси турарди. Бу вазифани кадрларсиз, қишлоқ хўжалигини яхши биладиган, янгиликни хис этадиган, ташкилотчи, саботли кишиларни колхозларга юбормасдан туриб ҳал этиш қийин эди. Биз худди шу йўлдан бордик, колхозларга ташаббускор, қобилиятли, тажрибали ходимлар юборилди. Асосий эътибор прогрессив методларни, илғор тажрибаларни кенг оммалаштиришга, фан ютуқларини жорий этишга қаратилди.

Пахтачиликда меҳнат ва материалларни тежашда ва деҳқончилик ишларини кенг механизациялаштиришда ўзини оқлаган трактор-далачилик бригадаларининг сони 30 тадан 132 тага етказилди. Райондаги ҳамма пахта майдонининг 80 проценти ана шу бригадалар улушига тушади. Трактор-далачилик бригадаларининг кўпайтирилиши ва улар ишнинг кўзини биладиган механизаторлар билан мустаҳкамланиши пахтачиликда илғор усулларни кенг қўлланишга имкон берди. 17 минг 300 гектар ерга чигит квадрат-уялаб экилди. Ғўзалар узунасига ва кўндалангига парвариш қилинди. Кўпгина бригадалар кетмондан бутунлай воз кечдилар. 14 минг 865 гектар экин майдонида кетмон мутлақо ишлатилмади. Сталин номли колхоз (раиси М. Суяров, партия комитетининг секретари Н. Қирғизов ўртоқлар), Карл Маркс номли колхоз (раиси Усмонова, партия ташкилотининг секретари Маматов ўртоқлар), «Партия XX съезди» колхози (раиси Тиллабоев, партия ташкилотининг секретари Йўлдошев ўртоқлар) пахтачиликни комплекс механизациялаш йўлидан бориб, трактор ва бошқа машиналардан самарали фойдаланиб, маҳсулот таннархини кескин камайтирдилар, меҳнат унумдорлигини оширдилар. Бу колхозларнинг аъзолари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни анча ошириб бажардилар.

Коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашувчи ватанпарварлик ҳаракатнинг қатнашчилари бизнинг колхозларимизда ҳам кўпайиб бораётганлиги қувончли фактдир. «Партия XX съезди» колхозининг Мамашокир Комилов бошлиқ бригадаси ана шу ҳаракатга биринчи бўлиб қўшилди. Бу бригаданинг ҳар бир аъзоси бошқаларга шахсан намуна кўрсатмоқда. Бригада 115 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнерга етказиб ҳосил олди. Шу колхоздаги Тошпўлат Эргашев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси, Оқйўл Жўраев бошлиқ бригадалар ҳам ҳар гектардан 40 центнердан ошириб ҳосил кўтардилар.

Бу йил далаларда пахта териш машиналари ўтган йилдагига қараганда анча кўп ишлади. Энг кўп маблағ сарф этиладиган терим жараёнини машиналаштириш колхозларда бир неча юз минг сўм маблағларни қўшимча тежаб қолиш имкониятини берди. Илғор механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири шу мавсумда 35-45 теримчининг ишини бажара олди. Сталин номли колхозда механик-ҳайдовчи Тўйчиев ўз агрегатида 200 тоннадан кўпроқ пахта териб берди. Охунбобоев номли колхозда Турсунойнинг издоши Тожихон Олимова машина бункеридан 150 тонна пахта тўкди.

Қишлоқда бошланғич партия ташкилотларининг роли ва таъсирини янада кучайтиришда уларнинг структурасида юз берган янгиликлар муҳим роль ўйнади. Ҳозир йирик колхозларнинг ҳаммасида партия комитетлари ишлаб турибди. 48 пахтачилик бригадасида ва 6 чорвачилик фермасида бошланғич партия ташкилотлари вужудга келди.

Район партия ташкилоти эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаб, 1961 йил режаларини амалга ошириш тадбирларини кўрмоқда. Ҳозир барча кучлар ер ҳайдашни яқин 5-7 кун ичида тугатишга, ҳар бир хўжаликда, бригада ва бўлимда етарли миқдорда маҳаллий ва минерал ўғит жамғаришга, чорва қишловини намунали ўтказишга қаратилгандир.

Ғ. ОХУНОВ.
Андижон область, Избоскан район партия комитетининг секретари.

БАДИИЙ ФОТОГРАФИЯ ВИСТАВКАСИ

Газетхон! Агар сиз ўзбек халқининг кўп томонли турмуши билан танишишни истасангиз, у қилаётган ажойиб меҳнат самараларини, ривожланиб бораётган халқаро алоқаларни кўрмоқчи бўлсангиз, Тошкентдаги Округ офицерлар уйига борингиз. Бу ерда Ўзбекистон журналистлар союзи томонидан ташкил қилинган бадиий фотография бўйича иккинчи виставка 2 январда тантанали вазиятда очилди.

Ҳисобот виставкасида эллик автординг 256 асари тақдим қилинган. Булардан 15 киши ҳаваскорлардир. Фотоаппарат объективи пахтачиликни янада ривожлантириш учун колхозчиларнинг фидокорона меҳнатини, машинасозлар, газ қувури қурувчилар, металлурглар, нефтчилар, кончиларнинг етти йиллик меҳнат вахтасида муваффақиятли турганлигини, фан, адабиёт ва санъат арбобларининг ижодий муваффақиятларини акс эттирган.

«Ташсельмаш» заводи фото ҳаваскорлари тўгараги аъзоларининг бадиий асарлари катта қизиқиш туғдирди. Булар орасида Н. Пучковнинг «Ишлаб чиқариш ташкилотчилари» ва «Кечки беш минутлик», П. Новиковнинг «Янги станок яратувчилар» фотографиялари, Н. Николаенконинг Ўзбекистон манзаралари бор.

Виставканинг очилишига бағишланган тантанада Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоева, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов ва республика маданият министри С. М. Муҳаммедов иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

ҲАММА СИГИРДАН БУЗОҚ ОЛИБ, УНИ ЯХШИ ЎСТИРАЙЛИК

(Боши биринчи бетда)

Фарғона ва Андижон областларининг колхозларида уч йил мобайнида 60,9 минг бош сигир сарфлаб юборилди ва 62,8 минг бош сигир сотиб олинди, сут соғиб олиш эса деярли кўпаймади. Тошкент областининг колхозлари 25,7 минг бош сигирни сарфлаб, 19,2 минг бош сигир сотиб олдилар. Худди шу 11 ой мобайнида олинган ўртача сут 1958 йилги 1567 килограммдан 1560 килограммга тушиб қолди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети хўжаликлар ёш молларни маълум мақсадда ўстириш билан шуғулланмаганликларини ва айниқса жайдари молларни наслли буқалар билан чатиштиришга эътибор бермаганликларини алоҳида қайд қилиб ўтди. Ҳолбуки, бусиз асосий мақсадга—чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун фермаларни зотли сигирлар билан тўлдиришга эришиб бўлмайди. Ҳар йили олинган бузоқларнинг 70-80 процентидан ғунажинларни кўпайтириш мақсадида фойдаланилмайди. 1959 йил бошида 127,6 минг бош бир-икки ёшлик бузоқ бор эди. Шундан атиги 23 минг боши ёки 18 процентигина ғунажин бўлди. Сигирлар подасини яхшилаш учун бузоқларни ўстириш кескин даражада камайиб кетди. Андижон областида етти йил мобайнида ғунажинлар сони сигирларга нисбатан 26 процентдан 7,4 процентга, Хоразм областида 34 процентдан 8,8 процентга, Тошкент областида 30 процентдан 12 процентга тушиб қолди.

Зотдор моллардан олинган бузоқлар яхши боқилмаганидан ва парвариш қилинмаганидан бўйи жиҳатидан ҳам, ривожланиши жиҳатидан ҳам жайдари бузоқлардан фарқ қилмайди. Бундай фактларни жуда кўп учратиш мумкин.

Кўпгина колхоз ва совхозларда бузоқхоналар қурилмаяпти, молхоналарда сигирлар туғадиган жой қилинмаган. Кўпинча бузоқларга, айниқса сутдан чиқмаган бузоқларга озуқа кам берилади. Бузоқларга сут беришда зоогигиена қоидаларига амал қилинмайди. Бузоқларни парвариш қилишда эгасизлик ҳоллари рўй бермоқда. Ана шуларнинг натижасида ёш моллар кўплаб нобуд бўлмоқда. моллар нимжон, яхши ривожланмаган, кейинчалик эса кам маҳсулот берадиган бўлиб қолмоқда. Жуда кўп зотли мол келтирилаётганлигига қарамай, фермаларда зотли ва зоти яхшиланган молларнинг салмоғи атиги 30,5 процентни ташкил этади. Кўпгина хўжаликлар ёш молларни талабдагидек боқиб ўстиришдан кўра зотли молларни сотиб олишни афзал кўрадилар. Сўнгги беш йил ичида Ўзбекистонга умумий қиммати 126,1 миллион сўм бўлган 46,9 минг бош зотли бузоқ ва сигир келтирилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги сигирларнинг қиср қолишини тугатиш учун етарли чора кўрмади, молларнинг касаллигига қарши курашни ташкил этмади, ёш молларни маълум мақсадни кўзлаб ўстиришни таъминламади.

Буларнинг ҳаммаси молларни кўпайтириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишга тўсқинлик қилмоқда, аҳолини гўшт ва сут билан мунтазам таъминлашга имкон бермаётир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари зиммасига барча колхоз ва совхозларда 1961 йилнинг биринчи кварталида сигирларни бирма-бир кўздан кечириб чиқиш ва қариб қолганлиги ёки бошқа сабабларга биноан қимматини йўқотган сигирларни бракка ажратиш вазифасини юклади. Ана шу мақсадда район ижроия комитетларида чорвачилик фермаларининг ходимлари ва мутахассисларидан махсус район комиссиялари тузиш керак. Колхоз сигирларини бракка чиқариш ҳақидаги актлар район ижроия комитети томонидан, совхоз сигирлари ҳақидаги актлар қишлоқ хўжалик министрлиги томонидан тасдиқланиши лозим. Брак қилинганлиги ҳақида акти бўлмаган колхоз ва совхозларнинг сигирларни гўштга топшириши, «Узглавскотооткорм»нинг пунктлари эса бундай сигирларни қабул қилиб олиши тақиқланади.

Брак қилинган сигирларни улар бузоқлагач ва сутдан қолгач гўштга топшириш мумкин. Сигирларни сарфлаб юборган, гўштга топширган ва қабул қилиб олган шахслар қаттиқ жавобгарликка тортилади.

Фермаларни ёки бригадаларни сут олиш ёки гўштга боқиш учун сигирлар билан комплектлашни бир ой муддатда тугаллаш зарур. Шунингдек ҳамма колхоз ва совхозларда сигирларни якка-якка ҳисобга олиш керак.

Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг маҳаллий органларига, колхоз ва совхозларга урчитиладиган сигирларни ҳар кварталда текшириб туриш, касал сигирларни даволашни яхшилаш, қиср қолишига йўл қўймаслик чораларини кўриш, СЖК ва бошқа воситалардан кенг фойдаланиш, фермаларда сигирларни қочиришни ва бузоқлашини ҳисобга олиб бориш, ҳамма жойда сунъий урчитиш пунктлари қуриш ва 1961 йилдан бошлаб сигирларни сунъий урчитишга тўла ўтиш топширилди. Пунктлар бошқа ишлардан озод қилинган техник-осеминаторлар билан комплектланиши, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тартибга солиниши ва транспорт билан таъминланиши лозим. Техник-осимминатор пункт хизмат кўрсатадиган территорияда учритиш натижаларига ва сигирларнинг қиср қолдирмасликка масъулдир.

Фермадаги молларни урчитиб кўпайтириш учун колхоз, совхоз раҳбарлари ва зооветеринария мутахассисларининг масъулиятини ошириш, сигирларнинг қиср қолиши каби ҳар бир фактга хўжасизлик деб қаралиши, айбдорларга чора кўрилиши керак.

Подаларни янгилаш учун ҳар бир областга 1961 йил учун бир ёшдан юқори бўлган 80 минг бош бузоқ ва бир ёшгача бўлган 100 минг бош бузоқни ўстириш юзасидан топшириқ белгиланди.

Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига подани янгилаш учун бузоқларни ўстириш юзасидан берилган топшириқни ҳар бир колхоз ва совхозга етказиш ҳамда бу топшириқнинг бажарилиши юзасидан мунтазам назорат ўрнатиш таклиф этилди. 1961 йил январь ойида зооветеринария мутахассислари раҳбарлигида подани янгилаш учун боқиладиган бузоқларни танлаб олиш, уларни тўғри боқиш ва парвариш қилишни ташкил этиш керак; ёш молларни парвариш қилишда эгасизликка хотима бериш, бузоқларни боқадиган бригадаларни бу ишни яхши биладиган ва севадиган кишилар билан мустаҳкамлаш, улар учун курс ва семинарлар ташкил этиш керак; бузоқбоқар ва мол боқарларга молларни семиртираётганликларига қараб рағбатлантириш мақсадида қўшимча ҳақ тўлаш лозим.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетига ёш молларни ўстириш билан шуғулланадиган бригадаларга комсомолларни ажратиш, ёш моллар устидан комсомоллар оталигини ташкил қилиш таклиф этилди.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари зиммасига барча колхоз ва совхозларда ёш молларни ўстириш учун яхши шароит вужудга келтириш, янги бузоқхоналар, сигирлар туғадиган бўлим ва профилакторийлар қуриш ёки ана шу мақсадда эски биноларни қайта жиҳозлаш, ёш молларни парвариш қилишда ҳамма зоогигиена қоидаларига риоя қилинишини таъминлаш; фермаларда бузоқларни парвариш қилишнинг группалаб ва қўшоқлаб боқиш усулларини тез жорий этиш, ана шу мақсад учун зарур миқдорда сигирларни ажратиш, бузоқлар берилган сут ёки ёғи олинган сутни тўйиб ичишларига алоҳида эътибор бериш, ёш молларни кўчма тўсиқлар ёрдамида бедапояларда кўкбеда билан ўтлатишни кенг қўлланиш, шунингдек рационга ўз вақтида минерал озуқалар ва витаминли пичан унини киритиш вазифаси юкланди. Колхоз ва совхозларда фермалар қошида бузоқлар ва қорамолларни ўтлатиб боқиш учун сунъий яйлов вужудга келтириш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети антибиотиклар, витамин ва микроэлементлар билан бойитилган аралаш озуқа сигирларнинг сутини кўпайтиришга, бузоқларнинг тез ўсишига ёрдам беришини назарда тутиб, Ўзбекистон ССР Ғалла маҳсулотлари министрлигига 1961 йилда ўз корхоналарида бойитилган аралаш озуқалар тайёрлашни топширди. Тошкент аралаш озуқалар заводи қошида озуқабоп террамицин ишлаб чиқариш цехи қуриш ва уни 1961 йил 1 октябрдан кечиктирмай ишга тушириш, 1961 йилда 90 тонна озуқабоп террамицин ишлаб чиқариш ва келгуси йилларда маҳсулот ҳажмини 330 тоннага етказиш керак.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясига сигирларнинг қиср қолишига хотима беришда, ёш молларни ўстиришда колхоз ва совхозларга доимий ёрдам бериш, 1961 йил ишлари тематик планига турли қишлоқ хўжалик ҳайвонлари ва паррандалари учун бойитилган аралаш озуқалар рецептурасини ишлаб чиқиш, шунингдек аралаш озуқаларни бойитиш учун маҳаллий хомашё қидириш масалаларини киритиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши зиммасига 1961 йилдан бошлаб 25 минг тонна трикальцийфосфат ва дикальцийфосфат ишлаб чиқариш, шунингдек гўшт-суяк, суяк ва балиқ уни, озуқабоп бўр ва чорвачилик эҳтиёжлари учун микроэлементлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан таклиф киритиш вазифаси топширилди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 112 МИНГ МЕТР ИПАК ГАЗЛАМА

МАРҒИЛОН. («Қизил Ўзбекистон» махсус мухбирлари). Ипак комбинати 1960 йил планини бажарди. Комбинат коллективи йил бошидан бери 880 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу 1959 йилнинг шу вақтидагига қараганда 112 минг метр ортиқ ипак газламани ташкил этади. Бригада, цех ва фабрикаларда КПСС Марказий Комитети январь Пленуми шарафига бошланган социалистик мусобақа ўзининг яхши натижаларини берди. Мусобақада Аъзам Назиров, Валентина Локтева, Дилбархон Нажмиддинова бошлиқ коммунистик меҳнат бригада аъзолари пландан ташқари бир неча минг сўмлик маҳсулот бердилар.

Оҳангарон цемент заводи қурилишида А. Хайруллиннинг номи ҳурмат билан тилга олинади. Бу моҳир электр пайвандчи кунлик топшириқни 200 процентдан бажармоқда. СУРАТДА: А. ХАЙРУЛЛИН.

Г. ПУН фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

320 ЛЕКЦИЯ

ЧИРЧИҚ. Электр-кимё комбинати партия комитети кимёгарлар орасида лекция пропагандасини кучайтираётир. Йил бошидан буён сиёсий, иқтисодий, тарбиявий ва бошқа темаларда 320 лекция ўқилди.

Комбинат директори И. Анисимкин, бош инженер В. Қодиров, партия комитетининг секретари С. Аҳмедов, цех бошлиғи Л. Кальман, сиёсий маориф кабинетининг мудири Е. Коновалова ва бошқа лекторларнинг лекциялари тингловчиларда яхши таассурот қолдирди.

Т. ЎРУНОВ.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН НУРХОНАСИ

Тахиатош ГРЭСи битай деб қолди. Шу кеча-кундузда қурувчилар турбина бўлими биринчи секциясининг машиналарини ва ГРЭС подстанциясини монтаж қилмоқдалар. Қисқа вақт ичида нурхонанинг асосий биноси ва бошқарув пульти қад кўтарди. Яна бир неча кундан сўнг ГРЭС электр қуввати бера бошлайди. У, Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм области, шунингдек қардош Туркманистоннинг Тошовуз области саноат корхоналарига, совхоз ва колхозларига нур беради. СУРАТДА: қурилишдаги энг яхши монтажчилар бригадасининг бошлиғи ГЕОРГИЙ СТЕФАНОВИЧ.

Г. ПУН фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ОЛИМЛАР ҲИССАСИ

С. В. СТАРОДУБЦЕВ
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти

Республикада фан-техникани ривожлантиришда Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг улуши катта. Академия илмий ходимлари коммунизм қурилишига муносиб ҳисса қўшмоқ учун астойдил ишлаяптилар. Улар учун барча имкониятлар яратилган. Яқин ва Ўрта Шарқда биринчи атом реактори, электрон-ҳисоб машиналар, юқори вольтли трансформаторлар, аниқ электрон, оптика аппаратлари олимлар хизматида. Бу аппаратлар олимлар ишини енгиллаштиряпти, табиат сирларини ўрганишда муҳим роль ўйнаяпти. Атом реакторининг ишга тушиши билан ядро физикаси соҳасидаги илмий тадқиқотлар, атом энергиясидан тинчлик мақсадида фойдаланиш ишлари жадаллашди.

Олимлар иштирокида йирик саноат корхоналарида турли радиоизотоп асбоблар ишланяпти. Бу приборлар ишлаб чиқариш процессини контроль қилишни автоматлаштиришда қўл келмоқда. Радиоизотоп приборлар кабель заводи, Чирчиқ электрохимия комбинати ва бошқа корхоналарда синаб кўрилганда яхши баҳо олди.

Атом реактори базасида изотоплар ишлаб чиқаришга киришилди. Ҳозир Тошкентда изотоплар магазини очилди. Магазин шу йилдан бошлаб аҳолига турли изотоплар сотади. Бу соҳадаги ютуқларни пропаганда қилиш мақсадида республика атомшунослари СССР Фанлар Академияси билан ҳамкорликда «Саноатда радиоактив изотоплар» номли журнал чиқарадилар. Журнал 1961 йилдан нашр қилинади.

Тошкент алкалоидларни ўрганишда жаҳон кимёгарлари ўртасида ном чиқарди. Водийларимиз, чўл-саҳроларимизда 80 дан ортиқ янги алкалоидлар топилди. Алкалоидлар турли касал қўзғайдиган микроб ва бактерияларга қарши курашда қўлланилади. Янги алкалоидлар таъсирини синаш юзасидан узоқ йиллар олиб борилган тадқиқот ишлари натижасида машҳур галантамин препарати ҳосил қилинди.

Кимё, полимерлар ва ўсимлик моддалари кимёси институтларининг илмий ходимлари пахта учун зарур бўлган ўғитнинг янги турларини ишлаб чиқариш, целлюлоза, пахта толаси кимёси, нефть, кўмир, газ кимёси устида тинмай меҳнат қиляптилар. Пландаги ишларнинг кўпи янги йилда халқ хўжалигига жорий қилинади. Кимёгар олимлар азот ўғитлари ишлаб чиқаришнинг технологик процессларини тамомила ўзгартириб юбордилар, ўғитлар сифатини анча яхшиладилар.

Республикада геология фани ҳам ривож топяпти. Геологларимиз табиий бойликларни ўзлаштиришда жонбозлик қиляптилар. Улар олиб бораётган илмий-тадқиқотлар Иттифоқдагина эмас, ҳатто чет элларда ҳам маълум. Геологлар республика тоғ-руда районларининг металлогеник ва прогноз карталарини тузмоқдалар. Текширишлар шуни кўрсатдики, Қорақалпоғистоннинг узоқ районлари нефть ва газга бой экан. Ваҳоланки, яқинларгача Қорақалпоғистон табиий бойликларга камбағал ҳисобланар эди.

Гидрогеологларимиз пахтачиликни ривожлантириш мақсадида ер остидаги сув ресурсларини чуқур ўрганяптилар. Кейинги вақтларда Мирзачўл, Фарғона ва Зарафшон водийсида ер ости сувларини текшириш ва улардан фойдаланиш ишлари қизитиб юборилди. Янги йилда бу соҳада катта натижалар кутяпмиз.

1960 йилда илмий ходимлар ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасидаги ишларнинг бир қисмини тугалладилар. Йирик суғориш иншоотларини синчиклаб ўрганиш туфайли Каттақўрғон сув омборида ва Жун каналида телемеханизацион система тайёрлашга муваффақ бўлдик. Бундай телемеханизацион система Совет Иттифоқида ягонадир.

Академия олимлари пахта териш машиналарининг янги моделларини ясадилар. Булар орасида «АНТ-Х-1-2» машинаси анча мукаммал ва сифатли. Машинага вертикаль-шпинделлик пахта териш аппарати ўрнатилган. Машина бир йўла уч қатордаги пахтани теради «АНТ-Х-1-2» синовдан муваффақиятли ўтди.

Олимлар чигитни колибровка қиладиган машина тайёрладилар. Тахминий ҳисобларга кўра, бу машина ишга солинса ҳосилни гектарига 4-8 центнер ошириш, уруғлик чигитни эса 3 марта камайтириш мумкин. Машинадан ҳамма жойда фойдаланилса йилига 300 миллион сўмни тежаш мумкин бўлади. Тошкент заводлари олимларимиз ясаган уруғлик чигитни туксизлантирадиган машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Бу машиналар давлатга жуда кўп фойда келтиради.

Узоқ йиллардан бери олимлар Ўзбекистонда захоб ерларни қуритиш борасида самарали ишлаяптилар. Бу ишлар Мирзачўлни ўзлаштиришда жорий қилинса йилига 300 миллион сўмни тежаш, суғориш системасини яхшилаш имкониятини беради.

Янги йилда Академия кимё, биология, физика, энергетика, автоматика соҳасида олиб борилаётган илмий ишларни тезлаштиради. Шунингдек, янги илмий-текшириш институтлари очилади. Ҳозир Академия илмий проблемалар ва кадрлар тайёрлашнинг 20 йиллик перспектив планини ишлаб чиқди.

Хуллас, Академия коллективи етти йилликни муддатидан илгари бажаришда халқимизга ҳамкор бўлишга қаттиқ бел боғлаган.

25 МИНГ КВАДРАТ МЕТР КЎП УЙ-ЖОЙ

КПСС Марказий Комитети Пленумини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилган Фарғона области Бинокорлик материаллари саноати корхоналарининг қурувчилари ва монтажчилари партия ва ҳукуматнинг уй-жой қурилишини ривожлантириш соҳасидаги директиваларини бажара бориб, уй-жой биноларини ишга тушириш 1960 йил планини 27 декабрда адо этдилар. 1959 йилдагига қараганда 25 минг квадрат метр кўп уй-жой биноси қурилиб фойдаланишга топширилди. Бутун 1961 йил давомида уй-жой биноларининг бир меёрда ишга туширилишини таъминлаш мақсадида йирик панеллардан фойдаланиш ҳисобига уй-жой қурилиши суръатларини жадаллаштириш учун катта тайёргарлик ишлари амалга оширилмоқда.

ГАЗНИНГ ШАРОФАТИ

Неча йиллардан бери қўни-қўшниларимиз биздан ўпкалаиб келадилар: «бу, тутун ва қурумингизни йўқотасизми, йўқми! Ҳеч бўлмаса тутун қамагич ўрнатиб, қўлансани йўқотсаларингчи...»

Бирор кун йўқ эдики, завод касаба союз комитети ёки партком секретарига арз билан келишмаса. Ўзимизга ҳам қийин эди. Корхонамизга кирган бўлсангиз кўргандирсиз. Кечагина оқланган деворлар бугун қорайиб қоларди, майдонлар, хиёбонлар, ҳатто дарахтларни қурум босиб, атроф кўримсиз бўлиб кетар эди.

Бу ҳам майли. Цех ва ишлаб чиқариш участкаларини айтмайсизми. Озодаликка ҳар қанча эътибор бермайлик, ҳамма ерга кўмирнинг қораси оқарди. Кўмир, саксовул, суюқ ёнилғиларни ташиб келтириш учун озмунча маблағ сарфламас эдик.

Бухоронинг арзон ёнилғиси пўлат трубалар орқали корхонамиз даргоҳига оқиб кириши биланоқ қўшнилар ҳам тинчийди, биз ҳам баҳузур меҳнат қиладиган бўламиз. Тошкент шаҳрини газлаштиришга бизнинг коллектив ҳам бош қўшди. қурувчиларнинг баъзи деталларга бўлган эҳтиёжини қондириб турди. Айни вақтда заводимиз ишчилари ва инженер-техниклари газчилар ёрдамида корхона хўжалигини газлаштиришга киришдилар.

Бизнинг цех ёнилғини энг кўп ишлатадиган участка ҳисобланади. Шуни айтиш кераккі, қуюв цехининг ўзигина прокатни эритиш учун йилига 500-600 тонна қаттиқ ёқилғини кўрдим демайди. Шу важдан энг аввал газ шу участкага келтирилди. Булардан ташқари қозон цехлари, барча коммунал хўжалиги тармоқлари, ошхона, чойхона, тунги санаторий ва поликлиника газлаштирилди.

Арзон табиий газ келиши билан ишларимиз чаққон бора бошлади. 1961 йилда пайвандлаш ишларида ҳам газдан фойдаланиш ниятидамиз. Ана шу тадбирлар амалга оширилгач, корхонамиз йилига қўшимча 200 минг сўмдан кўпроқ маблағни тежаб қолади.

Газнинг шарофатини айтганингиз билан тугатолмайсиз. У ишлаб чиқариш маданиятини тубдан ўзгартириб юборади.

И. ҚОСИМОВ.
«Таштекстильмаш» заводининг вагранкачиси.

Коммунистик меҳнат зарбдорлари

ҚЎҚОН, («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Шаҳардаги корхоналарда келажак разведкачилари—коммунистик меҳнат зарбдорларининг сони тобора кўпаймоқда. Шу кунларда саноат корхоналарида, колхоз-совхозларда, қурилиш ташкилотлари ва умумий овқатланиш тармоқларида жуда кўп цех, смена, бригада ва юзлаб ишчилар коммунистчасига ишлаб, шарафли унвон олиш учун курашмоқда. Кейинги вақтда шаҳарда 12 цех, 52 смена ва ишлаб чиқариш бригадаси, 250 га яқин ишчи коммунистик меҳнат коллективи, зарбдори номини олишга муяссар бўлди.

ЛАРЗА

1960 йил инсоният тарихида катта из қолдирди, қуллик системасини парчалади. Мустамлакачиликнинг одамхўрлик табиатини очиб ташлаб, оламга уни қораловчи айбнома эълон қилди.

Улуғ Октябрь штурми Европа жандармасини — Россия чоризмини ағдариб ташлади. Бу мустамлакачилик наҳангларидан биттасининг янчилиши эди. Ҳўкизнинг шохига урса, туёғи зирқирайди. Энг ёвуз мустамлакачи Романовлар сулоласининг йўқотилиши— бутун мустамлакачилик системаси, капитализм системаси емирилишининг бошланиши эди. Бунга қирқ тўртинчи йил кетаётир. Шундан бери империализм системасида қулаш, емирилиш давом этаётир, бу ҳол йил сайин, ой сайин, кун сайин кескинроқ тус олаётир.

Советлар мамлакатининг олға қўйган ҳар бир қадами капитализм учун катта зарба бўлиб тушяпти. Фақир Россия ва унинг зулми азобида инграган оч чет ўлкалари қисқа давр ичида дунёнинг энг қудратли мамлакатлари бўлиб қолди. Чунки бу ерда Советлар мамлакати — халқ давлати вужудга келган эди. Советлар давлати хусусий мулкчиликни йўқотди ,синфларни битирди, миллий тенгсизликни тугатди. Натижада енгилмас, қудратли социалистик система бўлиб етишди. Дунёнинг илғор кишиларини илҳомлантирди, прогрессив ҳаракатни қўллади, социализм ва тинчлик дунёсини тузди.

Дунёда икки ижтимоий система— кундан-кунга ривожланиб, мустаҳкамланиб бораётган социалистик система ва кундан-кунга чириб, қулаб бораётган капиталистик система бир-бирига қарама-қарши турибди. Бу Маркс ва Ленин фикрларининг ҳаётга айланиши, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг шу давр ичида кўрсатган фаолиятига якун, совет халқининг илғор кишилик олдида берган ҳисобот ҳужжати. Бу эса, шу билан бирга, Осиё ва Африканинг эзилган халқларига тарихий мактаб, ҳаёт мактаби ҳам бўлди.

Никита Сергеевич Хрушчев Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XV сессиясида инсоният учун энг зарур масалаларни ўртага ташлади. У Ленин партиясининг, совет халқининг иродасини ифодалади. Совет ҳукуматининг топшириғини бажарди. Никита Сергеевич Хрушчев Ассамблея минбаридан туриб мустамлакачиликка қарши найза жангини қилди. «Маданият тарқатиш» пардаси остида яшаб келган таловчилар ниқобини йиртиб ташлади. Империализм ва унинг хусусияти бўлган мустамлакачиликни ўлимга ҳукм қилган айбномани баланд овоз билан эшиттирди. Бу ҳукм коммунизм қураётган қаҳрамон совет халқининг ҳукми, қуллик занжирларини узиб қаддини ростлашга киришган Осиё ва Африка халқларининг ҳукми эди.

Авлод-аждоди билан қул ўтган, ўз бойлиги ва меҳнати билан чет эл зулмини ўз елкасида кўтариб келган ҳар бир осиёлик, ҳар бир африкалик Никита Сергеевич Хрушчевнинг Ассамблея минбаридаги овозини эшитиб, худди ўзи гапиргандай ҳис этди, ўз фикрини бутун оламга ёйгандай бўлди. Ўзига мустамлакачилик системасини парча-парча қилиб ташлайдиган шер қуввати киргандай бўлди.

Никита Сергеевич Хрушчев Ассамблея минбаридан туриб ўзбек, тожик, туркман, қирғиз, қорақалпоқ халқлари ҳақида гапирди. Ижтимоий зулм, қуллик, нодонлик, очлик, яланғочлик, умидсизлик, қашшоқ ҳаёт, маънавий тушкунлик бу халқлар ҳаётидан таги-тугидан йўқолиб, илдиз-илдизидан қуриб кетганлиги ҳақида жонли далиллар келтирди.

Ўрта Осиё халқларининг кейинги эллик йиллик тарихи Осиё ва Африка халқларининг мустамлакачиликка қарши миллий озодлик учун оёққа турғизувчи, сиёсий, миллий онгини оширувчи мактаб, руҳини, уюшқоқлигини кўтарувчи фактор. Аввалдан инқирозга маҳкум бўлган ўзбек, қирғиз, қозоқ, тожик, туркман, қорақалпоқ халқлари Ленин партияси байроғи остида бориб, Совет ҳокимияти туфайли қайта тирилганини бутун дунёга баланд овоз билан айта олади.

Тарих-мактаб Советлар мамлакати, халқ демократик мамлакатлари халқларининг ҳаёти, тарихи Осиё ва Африка халқларини руҳлантирди. Мустамлакачиликка қарши миллий озодлик учун йўналтирувчи мактаб бўлди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XV сессиясига Совет ҳукумати томонидан мустамлакачиликни тамомила тугатиш таклифининг киритилиши, мамлакатимиз коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврга кириши, халқ демократик мамлакатларида социализм қурилишининг оламшумул ғалабалари, Осиё ва Африка, Латин Америкаси мамлакатларида миллий мустақиллик ҳаракатининг кўтарилишига ва империализм чиришининг тезлашиши билан маҳкам боғланган масала. Совет ҳукумати томонидан бу масалани 1960 йилда қўйилиши ўз вақтида ва жойида бўлди. Совет ҳукуматининг бу таклифини барча тинчликсевар халқлар, мамлакатлар ёқлаб чиқди. У мустамлакачиликка қарши миллий озодлик, мустақиллик учун кураш фронтининг кенгайиб, кучайиб, кескинлашиб боришига хизмат қилди. Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг 1960 йил декабрь ойида бўлган Москва Кенгаши Баёноти бу ҳаракатга қўлланма бўлди. Мустамлакачиликка қарши социализм ва тинчлик лагеридан, Осиёдан, Африкадан кетма-кет берилаётган шиддатли зарбалар мустамлакачиларни таҳликага солди. Мустамлакачилар қулликни сақлаб қолиш, халқларни эксплуатация қилишни давом эттириш учун озодлик ҳаракатига қарши, бутун инсониятга қарши суиқасдга киришди. Жамиятнинг бутун бойлигини, фан ва техникасини инсониятга қарши ишлатмоқда.

Империализмнинг бундан кейин ҳам яшаб қолиши инсоният тақдири учун хавфли, қўрқинчлидир. У ялпи қирғин тайёрламоқда. Бу қирғиннинг йўлини тўсувчи, олдини олувчи кучлар бор. У енгилмас. Бу куч Совет Иттифоқи, халқ демократик мамлакатлари, дунёни ларзага келтириш қобилиятига эга бўлган буюк Хитой. Булар йўлини қувватлаётган тинчликсевар мамлакатлар, Осиё ва Африка халқлари. Совет ҳукумати таклифи асосида мустамлакачиликка қарши фронтнинг кучайиши тинчликсевар халқларнинг 1961 йилда мустамлакачилик тамомила тугатилсин, деб чиқарган ҳукми озодлик ҳаракатининг жандармаси, бош мустамлакачи, халқаро эксплуататор Америкага, бутун капитализм системасига берилган қақшатқич зарба бўлди, уларни ларзага келтирди.

Бу ларза буюк Октябрдан бери давом этмоқда эди. 1960 йилда бу ларза ўз кучи эътибори билан буюк Октябрнинг давоми бўлди. У яна давом этади. У охирида мустамлакачиликни емириб ташлайди. Чунки, у социализм ва тинчлик лагерига суянади, унинг мактабидан сабоқ олади. Чунки Осиё, Африканинг собиқ қуллари, ҳозирги қуллари оёққа турган. Уларда инсондек яшаш ҳисси уйғонган. Ер бетида одамларча яшашни истайди. Тарихи қон билан суғорилган мустамлакачиликка қарши жангларда инсонлик ҳуқуқи учун курашаётганларнинг муқаддас қони тўкилмоқда. Бу қон зое кетмайди. 1960 йилда халқлар ҳаётида ўлмас из қолдирган масалаларнинг биттаси мана шу—мустамлакачиликка берилган кучли зарба бўлди.

Сулаймон АЗИМОВ.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Москвадаги «Молодая Гвардия» нашриёти Асқад Мухторнинг «Қорақалпоқ қиссаси» повестини рус тилида нашр этди. Китобга рассом Г. Юмагузин расмлар ишлаган. Повестни А. Пантилеев таржима қилган.

Қ. АҲМЕРОВ.

* * *

Вобкент районидаги Пионерлар уйида қўғирчоқ театри ташкил этилган эди. Театрга Р. Г. Агишова раҳбарлик қилмоқда. Пионер-ўқувчилар томошалар кўрсатиш учун элликка яқин қўғирчоқ ишлашди. Ҳозир ўқувчи болалар бу ҳаваскорлар театри коллективи ижросида «Қизил шапочка», «Очил дастурхон» каби спектаклларни қизиқиб томоша қилмоқдалар.

Н. ОХУНЖОНОВ.

* * *

ХОРАЗМ. («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Огаҳий номли Хоразм давлат музикали-драма театрининг талантли артисти Қаландар Бойжоновнинг туғилганига 50 йил, ижодий фаолиятига 30 йил тўлди. Театрда кекса санъаткорнинг туғилган кунига бағишланган кеча бўлди. Кечада ўрганч жамоатчилиги унинг театр санъатини ривожлантиришдаги муносиб хизматларини таъкидлаб, унга узоқ умр, ижодий муваффақиятлар тилади.

* * *

Ўзбекистон кино ва театр артистлари уйида (Тошкент) киношунослар ва кинематография ходимларининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда совет кино санъати ютуқларини пропаганда қилувчи республика бюроси ташкил этилди. Бюро Дзержинский номли Маданият уйи биносида ҳафтада икки марта совет кино санъатининг ютуқлари тўғрисида лекциялар, атоқли кино арбоблари билан учрашувлар ўтказади. Тошкент тўқимачилари маданият саройида, тикувчилар клубида бюронинг бўлимлари ишлайди. Бюро ўтказадиган тадбирларда Москва ва ленинградлик малакали лекторлар иштирок этади. Лекция ва суҳбатлар кинофильмлар кўрсатиш билан қўшиб олиб борилади.

М. ЯҲЕЕВ.

* * *

Максим Горький номидаги Фарғона область музикали драма театри янги йил арафасида Ҳолид Расулнинг Фурқатга бағишланган «Шоирнинг орзуси» номли шеърий музикали драмасини саҳнага қўйди. Асарнинг музикасини композитор Ибroom Ҳамроев ёзди ва театр режиссёри Зуннун Мадалиев саҳнага қўйди.

Асарда бош ролларни Ўзбекистон ССР халқ артисти Яҳё Маматхонов ва республикада хизмат кўрсатган артист Ҳафизахон Иброҳимова ижро этдилар.

Т. МУМИНОВ.

Замонамиз қаҳрамонлари

ЮЛДУЗЛАР ЧАҚНАГАНДА

I.

Матлуба радиони узиб қўйди. Хона бирдан жим бўлиб қолди. Қиз қалбида қувончли бир ўй мавж урарди. Шу пайт уйга акаси Мўмин кириб келди.

— Турсуной Охунованинг Москвада, Пленумдаги сўзини эшитдингми? — деди Мўмин радиога ишора қилиб. — Ўзи ҳам хўп боплабди-да, 200 тоннадан оширибди-я, азамат. Никита Сергеевич Хрушчев унга, балли қизим, дебдилар.

— Эшитдим ака. Шуни ўйлаб ўтиргандим...

Эшик очилиб, Матлубанинг дугонаси кирди.

— Люба, (Матлубани суюшиб шундай дейишади) юрмайсанми,— уйга кирар-кирмас гапирди колхоз бош табелчиси Мастон, — идорада йиғилиш боридан хабаринг йўқми, ахир!

Дугоналар катта кўчада, арава изларидаги юпқа муз парчаларини қарс-қурс босиб борар эканлар, Мастон қаттиқ-қаттиқ гапириб, изоҳ берди:

— Раис бувам чақиряптилар, жуда муҳим гап борга ўхшайди.

Улар тўппа-тўғри раисбобонинг хонасига ўтдилар. Бу ерда бир тўда қиз-жувон йиғилишган эди.

— Қизларим, — деди раис оқ оралаган мўйловларини силаб, — ўзларингдан қолар гап йўқ... Планимиз юз пойиздан ошди. Бу сизнинг — кўпчиликнинг кучи билан бўлди. Мана Любахонга, шу қора қизимга балли, у бу йил роса 19 тонна пахта терди. Ўзларинг эшитгандирсизлар, чинозлик Турсуной деган аёл эса бармоқларини чаноққа тегизмай 210 тонна терибди. У Пленум минбаридан, ҳамма дугоналарини ўзи каби машинага минишга чақирди! Мана шунга нима дейсизлар, шу ҳақда сизлар билан маслаҳатлашайлик, деб бу ерга чақирган эдик.

Турсунойнинг бошлаган иши улуғ иш, ўзларинг биласизлар, — деб уқтирди раис, — даладан кетмонни тамомила суриб чиқариш, пахтакорни бармоқларини чаноққа уриб, уззу кун икки букилиб пахта териш машаққатидан озод қилиш! Эҳҳе, бу инқилоб! Ҳа, бизнинг орамизда ҳам Турсуной орқасидан борувчилар қанча кўп бўлса, ишимиз шунча яхши бўлади.

Боядан бери раиснинг гапини эшитиб, ўйи рўёбга чиқишидан, турсунойчи бўлишидан хурсанд бўлиб ўтирган Матлубанинг кўнглидан бир гап ўтди. «Ўн беш минг килограммчилар, йигирма минг килограммчилар кўп бўлса-чи» деди у ва ўзи эндиги йилга 20 тоннадан ошириб «оқ олтин» теришга аҳд қилганини ўйлади. Раис бува ҳамон тушунтирарди.

— Хоҳлаганларни механизация мактабига — Самарқандга юборамиз, ҳа, хоҳлаганларни! Ўқиб, кузга қолмаёқ турсунойчи бўлиб келишади.

Ўртага сукунат чўкди. Орадан бироз ўтгач Мастон бошини кўтариб оҳиста «Мени ёзинг» деди сукунатни бузиб.

— Сен кетиб қолсанг, бухгалтерияда ҳисоб-китоб нима бўлади,— деди раис синаётган кишидек ҳазил аралаш.

— Идора ишига одам кўп топилади, — бу гал шарта жавоб қилди Мастон.

У жойига ўтирмасданоқ, боядан бери гоҳ кўзларини катта-катта очганича раисга, парткомга олазарак бўлиб, гоҳ ўзича тебраниб ўтирган Матлуба худди бошқа биров олдин туриб оладигандек, дик этиб жойидан қўзғолди.

— Мени ҳам ёзинг, — деди мактабда одатланганидек қўлини кўтариб. Раис, балли қизим, балли қизим, дея дафтарига унинг ҳам номини ёзди. Атрофда эса шивир-шивир кучайди. Баъзилар ўзларича, ўқишга ахир далада кам пахта терадиганлар, идорада ўтирадиганлар борса тузук-да, энг кўп терадиганлар кетиб қолса, буёғи нима бўлади, дея эътироз билдиришди.

— Ҳечқиси йўқ, — деди раис, — бу йил 19 тонна терган бўлса, эндиги йилга 20 тонна эмас, 150-200 тонна теради.

Бу шов-шувларга қараб, иккиланиброқ турган Матлубага далда бўлди. Ўз ишидан мамнун кишидек, жилмайиб жойига ўтирди.

Орқароқда ўтирган хипчагина қиз ўрнидан турди. Ҳамма гурра ўгирилиб унга қаради.

— Исроилова Норхолман, Эрон қишлоқдан, мени ҳам ёзинг, — деди у дона-дона қилиб. Люба ҳам, Мастон ҳам унга қаторимиз кенгайди, деган қувонч билан бошдан-оёқ тикилишиб олдилар...

Матлуба Мастон ва Норхоллар билан бирга бу ердан чиқар экан, тузук ўйламай, ҳатто онаси билан ҳам маслаҳатлашмай туриб, бу ишни қилиб қўйганига бир кўнгли ташвишланса, бир кўнгли енгиллашиб кўкларга учар, қиш оқшоми кўкида чақнаган юлдузларга боқиб тўймас, муз устида қасир-қусур қилиб қадам босар ва яна порлоқ юлдузларга боқар эди.

II.

Люба янги комбинизонини кийиб, узун сочларини чамбарак қилиб олди. Енгларини шимарди. Қаршисида ўтган йили қўллари тилиниб тонна-тонналаб «оқ олтин» терган даласи ястаниб ётарди. Ўзидан нарироқда янги жамокорлардаги Мастон билан Норхол чеҳраси порлаб, салобатли ҳаворанг кемага тикилишиб туришарди. Люба уларнинг ҳам қўллари титраб, қор кўрпа ёпилган қиш даласидек оқариб ётган далага тез-тез қараб қўйишаётганини, гарчи ёз бўйи ўқиб, ўрганиб, бутун қисмларини ипидан-игнасигача билиб олган бўлсалар ҳам, машинанинг шпинделларига, бункерига «уялтирмайсанми?» дегандек ташвиш билан тикилишаётганини сезди. Ахир, осон бўладими, дейсизми! Ўтган йиллари чала, кам теришни, ифлос теришни ўйлаш йўқ эди, эгатнинг бир бошидан шўнғиб, иккинчи бошидан бир толасига ҳам гард юқтирилмаган нурдек мусаффо пахталарни орқалаб чиқаверар эди. Ҳамма унга қойил эди. Бу йил эса, мана машинада теради. Машинани жуда яхши, мақтаса арзийди, аммо баъзилар, пахтани тўкади, ҳали пишмаган кўсакларни, ёш ғўзаларни эзиб кетади, дея ваҳима ҳам қилишмоқда. Шу «оқ олтин»ни, шу тиллага бергусиз момиқни-я! Йўқ, ҳеч ҳам эзмай, ҳеч ҳам тўкмай, ҳеч ҳам ифлос қилмай теришга, ҳа, қўлда терганимдан ҳам тозароқ қилиб теришга ҳаракат қиламан, — ўйлади қиз. Аммо, бу машина қиз дилидагини беҳато адо эта олармикан. Машина Самарқандда Дагбетдаги мактабда ғўзасиз ерда жуда равон ва текис ишлаган эди. Уни тез ва яхши ўзлаштириб, доим «5» га ўқигани учун Люба билан Мастон область партия комитетининг ташаккурига ҳам сазовор бўлишганди. Эҳ, энди буёғи уялтирмаса...

Люба худди асов тойга тўсатдан минганида уни кўтариб уриб қочишидан чўчиган одамдек, оз бўлса ҳам ҳадиксираниб машина атрофида айланар экан, Турсунойни, ҳа, куни кечагина Тошкентда муҳташам Навоий театри биноси қўйнида, ёш механизаторлар съезди минбарида кўргани, ўша мард қизни эслади. У ҳам рулга биринчи ўтираётганида менга ўхшаб унинг йўлини неча марталаб тўсишган. Тайёрлаб қўйган далаларига сув қуйиб юборишган, кечаси одам туширишган... Лекин қиз бўш келмапти. Ҳаммасини енгиб, ҳа, бели букилиб, «олтин» терганларга ҳам, ўша машина йўлига ғов бўлганларга ҳам янги йўлнинг афзаллигини кўрсатибди. Янги йўл очиб берибди... Люба Турсунойни эслади-ю, дадиллашди. Куни-кеча одамларга ўзи бош бўлиб, шпинделларга ҳа деса ёпишиб, шира қилаверадиган шўра ўтларини юлган даласига боқди, тупларда маржондек тизилиб, дори сепилгандан сўнг чамандек очилиб турган оппоқ пахталарга тикилди. Улар ҳам тезроқ кел, бўлақол, тўкилиб кетмайлик, тезроқ териб ол, ҳа, бизга ҳам чаққон қўллargинамас, улардан ҳам чаққонроқ терадиган шу машинанг қўл келади, деяётгандек бўларди.

Карта четида, шийпонда бригадир Ҳусанбой ва яна аллакимлар унга тикилиб туришарди. Қиз моторга дадил газ берди. «ХВС-1,2» йўрғалаб, биринчи икки қаторга кириб, шокила-шокила оқ момиқларни бир четдан шимира кетди.

Бу паллада бутун улкан далани зангори кемалар моторининг гулдуроси тутган эди. Қўшни карталарда Мастон билан Норхолнинг машиналари айвончаси устига ташланган олачаларини ҳилпиратганича ҳайқириб сузиб юрарди. Гўё шу дамда неча йиллардан бери кузда шўх овоз теримчилар ялласидан бошқа куй янграмаган ушбу пахтазорда янги давр, янги юксалиш даракчилари оламга жар солиб, биз келдик, биз келдик, деб наъра тораётганга ўхшарди.

III.

Матлуба даладан эндигина келиб ювиниб, кийинаётган эди, эшикдан ўтган йили қишдагидек, Мастон ҳовлиқиб кириб келиб қолди. Бу гал унинг олдида Норхол ҳам бор эди.

— Бўлмайсанми, юрмайсанми, раис бувам қачондан бери пойлаб ўтирибдилар, — деди у.

— Жиззах районимизнинг плани тўлганлиги байрамигами, — деди Люба, — янги кўйлагини киятуриб.

— Бўлмаса нимага бўлар эди. 215 тоннани қойиллатиб қўйибсан-у, у сенсиз ўтармиди!

— Ўзларингиз-чи, бирингиз 195 тонна, иккинчингиз 170 тонна. Бу камми?!

Район марказида Жиззах пахтакорларининг пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажарганликлари шарафига катта йиғилиш бўлди. Кўпчилик сўзга чиқди. Илғор механик-ҳайдовчи ва теримчилар, ҳатто пешқадам колхозлар қаторида «Москва» колхозининг донгдор механик-ҳайдовчилари Матлуба Шокирова, Мастон Ражабова, Норхол Исмоиловалар номи тилга олинди. Йиғилиш охирида район ижроия комитетининг раиси пешқадамлар қаторида Матлубани радиоприёмник билан, Мастон ва Норхолларни қиммат баҳо буюмлар билан мукофотлади. Люба мукофотни олар экан, кўпчиликка қараб тутила-тутила сўзлади:

— Мен бу йил 80 гектар ер олиб, уни шудгор қилиб, дориладим. Эндиги йил унда машинада ғўза ўстираман. Кузги мавсумда «ХВС»да 250 тонна пахта тераман...

Ўша куни улар шаҳардан анча кеч қайтишди. Кўкда бу чевар теримчи қизни рулга, механизацияга ундаган ва янада юксакроқ чўққиларга бошлаган ўша қиш куни оқшомидагидек сонсиз юлдузлар чароқлаб турар эди. Бу юлдузларни у донгдор Турсунойнинг республика механизаторлари съезди минбарида порлаган ўша дадил ва меҳрибон кўзларига ўхшатиб, кўнгли яйраб кетди. Ҳа, кўкда ғуж-ғуж юлдузлар чақнарди.

Шотурсун ҒУЛОМОВ.

140 минг сўм тежалди

Колхозларда тайёрланган пахтани тайёрлов пунктларига тез ва сира нобуд қилмасдан элтиш ҳам осон эмас. Ленин районидаги «Сталинчи» колхозининг азамат шофёрлари Ботирбек Азаматов, Қосимча Нурматов, Фозилжон Баҳриддинов, Мамасодиқ Қориев, Шамсиддин Қобилов, Набижон Турғунов ўртоқлар пахта ташишда айниқса яхши ишладилар. Улар пахтани қоп-қанорсиз ташиб, 140 минг сўм маблағни тежаб қолдилар.

Т. АҲМАДАЛИЕВ.

СУРАТДА: медицина фанлари кандидати Дилбар Аминжонова (Самарқанд), иш устида.

С. НИЕЗОВ фотоси.

МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Ўртоқ Абдужалил Сатторов бошлиқ бригадада йиллик план бажарилганидан буён бир ойдан кўпроқ вақт ўтди. Илғор бригада аъзолари йиллик планнинг 22 процентини миқдорида қўшимча пахта топшириб, ишни қойил қилиб қўйдилар. Ҳосилни сўнгги кўрагигача йиғиштириб олиш иши кузги шудгорлаш билан қўшиб олиб борилди.

— Кўкламда чигит экиладиган майдонларни 100 процент шудгор қилиб қўйдик, — дейди бригадир ўртоқ Сатторов. — Деҳқон бўлсанг, шудгор қил деб бекорга айтишмаган. Бултур ҳам ҳамма майдонни тўла шудгор қилиб, ҳосилдан барака топдик.

Янгиқўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг Боқижон Соҳиббоев, Ойматхон Раҳимова, Турғунпўлат Эгамбердиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам шудгорлаш тамомланди.

Н. НАБИЖОНОВ.

БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ

Қиш қиличини ялонғочлаб келди. Тошкент областидаги «Оҳангарон» совхозининг раҳбарлари шошиб қолишди. Чунки улар чорва қишловига пухта тайёргарлик кўриш тўғрисида ўз вақтида тузукроқ ўйлаб кўрганлари йўқ.

1-бўлимга қарашли марказий сигирхона мутлақо ремонт қилинмаган. Йигирмалаб деразаларга ойна солинмаганидан сигирхона музхонага ўхшаб қолган. Уч ойлик бузоқлар янги туғилган бузоқлар билан қўшиб аралаш-қуралаш боқиляпти. Натижада ёш бузоқлар шамоллаб касалланмоқда.

Тут ва Унгут участкаларидаги сигирхоналарнинг аҳволи бундан ҳам ёмон. 187 та сигир боқиладиган Тут сигирхонасидан чакка ўтиб кетган. 800 та қорамол ва 16 мингта қўй ва эчки асраладиган молхона ҳамда қўралар ҳалигача ремонт қилинмаганлигидан моллар жуда ёмон шароитда боқиляпти.

Бундан икки йил муқаддам Тут участкасида 200 та бузоқ сиғадиган бузоқхонани қуришга киришилган эди. Лекин ҳалигача усти ёпилмаган.

Бундай бепарволикнинг оқибати хунук бўляпти. Сигирларнинг сути камайиб кетмоқда. Қўй-эчкилар турли касалликка учрамоқда. Аммо совхоз директори Хўжаев, зоотехник Верехвост ўртоқларнинг парвойи палак.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Я Х Ш И!

40 ТАДАН БОЛА

Ала Прокофьева ўтган йили ўнинчи синфни тамомлаб, 1-«Зомин» совхозида чўчқабоқар бўлиб ишлай бошлади. Илғор тажрибаларни кенг қўлланган ёш чўчқабоқар бу йил 36 бош она чўчқанинг ҳар биридан 40 тадан бола олди.

М. Мардиев.

1031 ЦЕНТНЕР ГЎШТ

Яккабоғ районидаги «Ленин учқуни» колхозининг чорвадорлари қўй гўштининг таннархини пландагидан 210 сўм, чўчқа гўштини 191 сўм, мол гўшти таннархини 251 сўм камайтиришга муваффақ бўлдилар. Колхоз давлатга 1031 центнер гўшт сотиб, бир ярим йиллик планни бажарди.

Г. Гладков.

3500 КИЛОГРАММДАН СУТ

Деҳқонобод районидаги «1 Май» колхозининг сут соғувчиси Зарби Холлиева ҳар сигирдан 3500 килограммдан сут соғиб олиб, социалистик мажбуриятини муддатидан илгари бажарди.

И. Ҳаққулов.

РАЦИОН АСОСИДА

Лолахон 12 бош сигирни ўзи парвариш қилиб, ўзи соғади. У молларни зоотехник билан биргаликда тузилган рационга қатъий риоя қилган ҳолда боқади. Шу туфайли сигирларнинг сути кўпайди, сут серқаймоқ бўлди.

Лолахон Қурбонова ўз зиммасига олган мажбуриятини Фрунзе районидаги Калинин номли совхозда биринчи бўлиб бажарди. 12 бош сигирнинг ҳар биридан 3600 килограммдан сут соғиб олди. Моҳир сут соғувчи келгуси йилда ҳар сигирдан олинадиган сутни 5 тоннага етказмоқчи.

А. Ҳакимов.

Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозида келгуси йил ҳосили учун пухта замин тайёрламоқда. СУРАТДА: илғор тракторчи Қобил Йўлчиев. У ҳар куни белгиланган нормани 1,5 ҳисса ошириб адо этмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЭРМАКМИ, ҚУРИЛИШМИ?

Биз, Собир Раҳимов темир йўл станцияси атрофидаги Боғ кўча ва бошқа маҳаллаларнинг аҳолисимиз. Бизнинг маҳаллаларимиздаги хонадонларнинг деярли ҳаммасига электр симлари туширилгану, аммо кўпдан буён электр қуввати йўқ. Бу масала устида кўп идораларга, шу жумладан,меҳнаткашлар депутатлари Калинин район Чоштепа қишлоқ Советига мурожаат қилдик. Улар бизга:

— Гидротехника ва сув проблемалари институтининг территориямизда қураётган транскиоскаси битса, электр қувватига ёлчиб қоласиз, бўлмаса, бошқа иложимиз йўқ, — деб жавоб қилдилар. Ўйлаб кўрсак, ҳозирча дарҳақиқат бошқа чора ҳам йўқ. Шунинг учун биз кўп вақтдан бери шу қурилишнинг битишига маътал бўлиб келмоқдамиз. Транскиоска учун ҳосилдор ерларимиз ажратиб берилганига 16 йил, қурилиш бошланганига эса, 3 йил бўлди. Шундан бери бу қурилишга кўп прораблар келиб кетди, давлатнинг қанча-қанча пули, материаллари сарф бўлди, бироқ, иш сира юришмайди, ҳар йили қурилиш икки метр кўтарилади, холос. Биз бу қурилишнинг институт раҳбарлари учун эрмак эканлигини билмасдан, шунча йилдан бери унга бекор кўз тикиб келган эканмиз.

Агар бу ишда Калинин район ва Тошкент область ижроия комитетлари бизга ёрдам берса, кўчаларимиздан тунда туртиниб ўтишлар, хонадонларимизда лампа-чироғ қаршисида ўтиришлар барҳам ерди, уйларимиздаги юзлаб радиоприёмник ва телевизорларимиз дарҳол тилга кириб кетарди.

Б. ОРИФХЎЖАЕВ — 54-мактаб ўқитувчиси, Ш. ЭРМОНОВ — Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси, Ҳ. ПЎЛАТОВ — Тошкент темир йўлининг ишчиси, В. МАҲКАМОВ — Чоштепа қишлоғининг электромонтёри.

ҚАРДОШ ҚЎШНИ РЕСПУБЛИКАЛАРДА

ГЭСЛАР КАСКАДИНИ ДИСТАНЦИОН БОШҚАРИШ

ФРУНЗЕ. Чу дарёсидаги Аламедин каскадининг олти гидроэлектростанцияси автоматика ва телемеханика ёрдами билан бошқаришга ўтказилди. Икки таянч пунктидаги мукаммал асбоблар ва механизмлар гидроагрегатларни юргизади ва тўхтатади, нагрузка ва кучланишни тартибга солади, аварияларнинг олдини олади. Бу янгилик бир киловатт-соат электр энергияси таннархини 7,8 процент камайтириш имкониятини беради.

Қирғизистон пойтахтида каскадни бошқариш юзасидан марказий диспетчерлик пункти яқинда ишга туширилди. Телемеханика асбоблари таянч пунктлари ишининг режимини контроль қиладилар. Айни бир вақтда район диспетчерлик пункти деб аталган пункт ҳам ишга туширилди. Олтита шаҳар подстанциясини автоматик бошқариш ишлари шу пунктдан амалга оширилмоқда.

Қирғизистон энергетиклари ишлаб чиқаришни янада такомиллаштиришни давом эттирмоқдалар.

САҲРОДА ЯНГИ СУНЪИЙ ДЕНГИЗ

АШХОБОД. Бўлажак Ховузхон сунъий денгизи чуқурига Амударё сувининг дастлабки миллион кубометрлари тўпланди. Уларча кучли экскаваторлар, бульдозерлар, скреперлар дамбаларга тупроқ ёткизишни, сув омбори тагини чуқурлаштиришни давом эттирмоқдалар.

Шарқи-Жанубий саҳронинг қоқ марказида, Қорақум каналининг иккинчи навбат қисми Мурғоб-Тажан трассасида жойлашган янги, Туркманистонда энг йирик сув омбори 1963 йилда ишга туширилади. Унинг ҳажми 435 миллион кубометрни ташкил этади. Бу денгизнинг суви билан Тажан воҳасидаги 45 минг гектар унумдор қўриқ ерларни суғориш кўзда тутилади.

Келгусида сув омбори ҳажмини 1300 миллион кубометргача етказиш мўлжалланди. Бу — 250 квадрат километр майдонни эгаллаган чинакам денгиз бўлади. Бу омбордан сув Қорақум каналининг учинчи навбат қисми орқали Копетдаг ёнидаги текисликнинг кенг далаларига ҳам оқизилади.

ТОЖИК ХАЛҚИНИНГ АТОҚЛИ МАЪРИФАТЧИСИ

СТАЛИНОБОД. «Аҳмад Дониш Бухоро амирлигининг қора уфқида эрталабки юлдуз эди» деб айтган эди тожик совет адабиётининг асосчиси Садриддин Айний тожик халқининг XIX асрнинг иккинчи ярмида яшаган атоқли маърифатчиси ва ёзувчиси тўғрисида.

Тожикистон жамоатчилиги Аҳмад Дониш туғилган куннинг 130 йиллигини кенг суратда нишонлади. Тожикистон ССР Фанлар академиясининг бу воқеага бағишланган илмий сессияси бўлиб ўтди.

Аҳмад Дониш энг йирик мутафаккир, астроном, қурувчи инженер, талантли шоир ва прозачи, юксак истеъдодли каллиграф-рассом, педагог ва жуда яхши музикачи эди. Атоқли маърифатчи фаолиятининг аҳамияти шундаки, у илғор рус маданияти билан иттифоқ тузишга, XVI асрдан XIX ва XX асрларга тарихан сакрашга даъват этган эди.

Сессияда бир неча тематик докладлар тингланди.

ЧОРВАДОРЛАРГА МАДАНИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИНГ ЯНГИ ШАКЛИ

ОЛМАОТА. Қозоғистоннинг узоқ яйловларида ишлаётган чорвадорларга, шунингдек кичик қишлоқ ва овулларда яшаётган қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатаётган 285 автоклуб бу ерда ишлаб турибди. Шу йил мобайнида чорвадорлар учун КПСС XXI съездининг қарорлари, етти йилликнинг асосий вазифалари, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми, Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги тўғрисида ва бошқа масалалар ҳақида етти мингдан ортиқ лекция ва доклад ўқилди. Илғорларнинг тажрибасини пропаганда қилиш автоклублар фаолиятида катта ўрин тутади. Яйлов участкаларида 45 мингдан ортиқ киносеанс кўрсатилди.

Жанубий Қозоғистон областидаги Киров районининг автоклуби чўпонларнинг ўз бўш вақтларини маданий ўтказишларини моҳирона ташкил этади. Самарқанд музика мактабини битириб чиққан Г. И. Сутягина бу клубга раҳбарлик қилади. Клуб йил мобайнида «Чимқўрғон», «Чордара», «Кўксув», «Қизилқум» совхозларига ўн икки марта бориб келди. Клуб яхши лекторлар активига, бадиий ҳаваскорлик коллективига эга.

ЯНГИ ЙИЛ

Совет даврони роҳат, тотли турмуш, янги оламдир.
Кўриб кўп мўъжиза ҳар йил, кўнгиллар шоду хуррамдир.
Ҳамма тинчликсевар инсон — яқин, дўст яхши ҳамдамдир,
Ҳаёт осойиши дилларда орзуйи мужассамдир.
Берайлик қўлни-қўлга, бу жаҳона янги йил келди.
Муқаддас етти йилликларда илғорлар сафи ошсин.
Кўнгиллар жўш уриб, ғайрат-шижоатлар тўлиб-тошсин.
Пўлат лочинларим парвоз этиб, марслар сари учсин.
Очилган янги ерларни зироат қопласин, қучсин,
Лаб очсин тўтилар ширин забона, янги йил келди.

Б. ДАВЛЕТОВ.
Пенсионер.

ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА КИТОБЛАР

Қорақалпоғистон АССР давлат нашриёти турли сиёсий, бадиий ва илмий-оммабоп китобларни кўплаб нашр этмоқда.

Марксизм-ленинизм классикларининг кўпгина асарлари босиб чиқарилди. Ф. Энгельснинг «Людвиг Фейербах ва немис классик фалсафасининг охири», В. И. Лениннинг «II интернационалнинг ҳалокати», «Л. Н. Толстой ҳақида» китоблари босмадан чиқди. В. И. Лениннинг биографияси, «Материализм ва эмпириокритицизм» асари ва «КПСС тарихи» иккинчи марта нашр қилинади.

Нашриёт кўпгина маҳаллий авторларнинг асарларини ҳам нашр этди. Иқтисод фанлари кандидати О. Тожимуротовнинг «Совет Қорақалпоғистони етти йил ичида», «СССРда миллий сиёсат тантанаси», А. Ортиқовнинг «Диний эътиқод ва унинг зарарлари» брошюралари шулар жумласидандир. Тарих фанлари кандидати С. Камоловнинг «Хоразм воҳасидаги халқларнинг дўстлиги», «Кегайли совхозида сиёсий-оммавий ишларнинг қўйилиши тўғрисида» каби китобчаларни нашр қилиш планлаштирилган.

Давлат нашриёти санъат ва адабиёт соҳасида ҳам кўплаб китобларни китобхонларга тақдим қилди. 1960 йилда меҳнаткашларнинг китоб жавонлари «Севикли Ленин», «Бизнинг овозимиз» деган адабий тўпламлар, қорақалпоқ классик ёзувчилари Кунхўжа, Ажиниёз ва халқ шоири Содиқ Нурумбетовнинг танланган асарлари, Иброҳим Юсуповнинг «Орзулар» деган китоби билан тўлғазилди. Улуғ рус ёзувчилари Пушкин, Гоголь, Некрасов ва Шолоховларнинг асарлари ҳам таржима қилиниб, китобхонларга етказилди.

1961 йилда кўпгина рус совет ёзувчиларининг асарлари, Шекспирнинг «Отелло» трагедияси, «Қорақалпоқ халқ достонлари» ҳамда қорақалпоқ совет ёзувчиларининг асарларини нашр қилиш кўзда тутилмоқда.

С. ИБРОҲИМОВ,
«Қизил Ўзбекистон» мухбири.

ЧОРВА ҚИШЛОВИ—ЖИДДИЙ СИНОВ!

Каттақўрғон районидаги Хрущев номли колхоз асосан пахтачилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиради. Бу икки тармоқни бир-бирига боғлаб олиб бориш, илғор тажрибаларни кенг жорий этиш туфайли артель хўжалиги йил сайин ривожланиб бормоқда. Бу йилги об-ҳаво қийинчиликларига қарамай, анча майдонга чигит қайта экилган бўлса ҳам, колхоз юқори ҳосил кўтариб, пахта тайёрлаш илғорлари қаторидан ўрин олди. Колхоз пландаги 2963 тонна ўрнига давлатга 4144 тоннадан кўпроқ пахта сотди. Машиналар билан 686 тоннадан кўпроқ пахта терилди.

Бу ҳосил учун шу кунларда замин ҳозирланади. Шунинг учун ҳам бу ерда далалар ғўзапоядан тозаланмоқда, шудгор қилинмоқда. Ерларни ҳайдаш олдидан минерал ва органик ўғитлар солинмоқда.

Колхоз раиси Ҳусанов ва чорвачилик фермасининг мудири Асомов ўртоқлар ўз ишини яхши билган тажрибали кишилар. Улар пахта терими қизғин давом этаётган кунларда ҳам чорва молларининг қишлови муҳим масала эканлигини унутмадилар. Бу йил янада кўп сут, гўшт ва бошқа маҳсулотлар етиштириш молларни қишдан яхши олиб чиқишга боғлиқ-да!

— Январь, февраль, март ойларида фермада ишни қўлдан берсанг ёзда ўрнини қоплаш қийин,— дейди Нурулла Асомов. Шунинг учун ҳам бу ерда бинолар олдиндан тайёрлаб қўйилган, моллар учун ширали озуқалар ҳозирланган.

Колхоз қорамолларни кўпайтириш планини анча ошириб бажарди. Ҳозир пландаги 1440 бош ўрнига 1853 бош қорамол бор. Шулардан 369 таси сигир. 10 минг бошдан кўпроқ қўй, 4 мингга яқин парранда ва бир неча юз бош чўчқа—буларнинг ҳаммасини қишдан тўқ ва семиз олиб чиқиш учун чора кўрилган. 6 та молхона қурилган. Артезиан қудуғидан чиққан сув тўғри молхонага оқиб келади.

Ёзда озуқа базасини мустаҳкамлашга етарли эътибор берилганлиги 137 гектарга маккажўхори экилганидан ҳам кўриниб турибди. Бу майдоннинг ҳар гектаридан 509 центнердан кўкпоя олинди. Силос бостириш плани ошириб бажарилди. Ҳар бир сигир учун 15 тоннадан силос тайёрлаб қўйилган. Колхозда беда етиштиришга ҳам катта эътибор берилмоқда. 237 гектар бедапоядан 4-5 марта пичан ўриб олинди. Колхоз 2703 тонна бедани ғарамга босди. Бундан ташқари 1959 йилги бедадан 150 тоннаси ҳали ҳам турибди. Шунингдек, дағал хашакдан ҳам катта ғарамлар бунёдга келди.

Лалмикор ерларда ем учун дон етиштирилди. Бу ерларнинг ҳар гектаридан 9,68 центнердан дон олинди.

Мўл-кўл озуқа жамғаришнинг ўзи етарли эмас. Уни билиб сарфлаш керак. Колхозда жамғарилган ем-хашак қатъий ҳисобга олинган рационга мувофиқ сарфланади. Масалан, ҳар бир сигирга 6 килограммдан беда ва сомон, 15 килограмм силос, 2 килограмм кунжара, 50 грамм туз берилади. Бу ем-хашакларнинг ҳаммаси албатта машинада майдаланади. Сигирлар ана шундай боқилаётганлиги туфайли шу қиш кунларида ҳам ҳар биридан 7-8 килограммдан сут соғиб олинмоқда.

Колхоз ем-хашакни ўзи етиштириб арзон маҳсулот олишга муваффақ бўлмоқда. Йиллик ҳисобот ҳали тайёр бўлмаган, лекин хомаки ҳисобларга кўра 1 центнер мол гўштининг таннархи ўтган йилдагидан 47 сўм арзонлашган. Қўшни Калинин номли колхозда озуқа базасини мустаҳкамлашга бепарволик билан қарашади. Хрущев номли колхозда етиштирилган гўштнинг таннархи Калинин номли колхоздагидан 231 сўм арзон.

Бир центнер қўй гўштининг таннархи 89 сўм, чўчқа гўштининг таннархи 17 сўм арзонлашди. Бир центнер сут эса 112 сўмга тушяпти. Бу—ўтган йилдагидан 3 сўм арзондир.

Ҳозир колхознинг ем-хашак етиштириш бригадаси келгуси йил ҳосили учун тайёргарлик кўряпти. Маккажўхори экиладиган майдонларнинг ҳар гектарига 2-3 центнер суперфосфат гўнгга аралаштириб солиниб, 28-30 сантиметр чуқурликда ҳайдаб қўйилмоқда.

Колхозда чорва қишлови чорвадорлар учун катта синов дейишади. Чорвадорлар бу синовдан муваффақият билан ўтадилар.

Г. МИЛЬМАН.

35 ПРОЦЕНТ ЎСАДИ

СССР БИЛАН ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДАГИ САВДО МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

31 декабрда Бонида 1961-1963 йиллар учун товар обороти ва тўловлар тўғрисида узоқ муддатли битим, савдо ва кема қатновининг умумий масалаларига доир тузилган битимнинг муддатини узайтириш тўғрисидаги Протокол ҳамда СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида 1961 йилги товар обороти тўғрисида Протокол имзоланди.

Узоқ муддат билан тузилган янги битим ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдони уч йил мобайнида 1958-1960 йиллардаги савдо ҳажмига қараганда тахминан 35 процент ўстиришни кўзда тутади.

Германия Федератив Республикасидан Совет Иттифоқига етказиб бериладиган товарлар орасида кимё, целлюлоза-қоғоз, озиқ овқат саноати учун машина ва ускуналар, металл қирқадиган станоклар, темирчилик-пресслаш, кончилик, металлургия, насос-компрессор машиналари ва бошқа хил машиналар, шунингдек кемалар етказиб бериш илгаригидек ҳозир ҳам катта ўринни эгаллайди. Германия Федератив Республикасидан қора металлар прокати, катта диаметрдаги трубалар, кимёвий маҳсулотлар, баъзи истеъмол товарлари ва бошқа товарлар етказиб бериш ҳам кўзда тутилган.

Совет Иттифоқидан Германия Федератив Республикасига чиқариладиган товарлар орасида нефть ва нефть маҳсулотлари, ёғоч-тахта, целлюлоза, қора метал рудалари, машина ва ускуналар, дон маҳсулотлари, тўқимачилик саноати учун хомашё, мўйна, кимёвий маҳсулотлар, баъзи озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа товарлар асосий ўринни эгаллайди.

Савдо ва кема қатновининг умумий масалаларига доир ва муддати узайтирилган битим ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо муносабатларининг ҳуқуқ асосини белгилайди, жумладан бу битим томонларнинг ўзлари учун энг қулай принципларнинг қўлланишини кўзда тутади.

Битимни СССР ҳукуматининг ваколатига биноан СССРнинг Германия Федератив Республикасидаги элчиси А. Смирнов, Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг ваколатига биноан ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ван Шерпенберг имзоладилар.

КУБА ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ РАУЛЬ РОАНИНГ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИ РАИСИ В. А. ЗОРИНГА МАКТУБИ

НЬЮ-ЙОРК, 1 январь. (ТАСС). СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили В. А. Зоринга — Хавфсизлик Кенгашининг декабрдаги раисига Куба ташқи ишлар министри Рауль Роа мактуб юборди. Мактубда айтиладики, Қўшма Штатлар ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг асосий принципларини ва халқаро ҳуқуқнинг энг элементар принципларини очиқдан-очиқ бузиб, яқин соатлар ичида Куба ҳукуматига ва халқига қарши тўғридан-тўғри қуролли агрессия қилмоқчи, бу эса, халқаро тинчликни ва халқаро хавфсизликни катта таҳлика остида қолдиради.

Қўшма Штатлар ҳукумати Латин Америкаси мамлакатларининг ҳукуматларига юборган ўзининг махфий нотасида «Кубада совет ракеталарини учириш учун 17 та аппарат қурилди» деган мислсиз сохта даъвони қилди. Халқаро қароқчилар учун одат бўлиб қолган мана шундай ҳаракатларни амалга ошириш мақсадида сурбетлик билан қилинган шу сохта даъво важ қилиб кўрсатилмоқда. Марказий разведка бошқармаси Пентагон билан ва Шимолий Американинг монополиялари билан яқиндан ҳамкорлик қилиб, шунингдек Шимолий Америка территориясида яшириниб ётган кубалик ҳарбий жиноятчилар, сотқинлар, авантюристлар, жосуслар, диверсантлар ва ҳар хил террорчилар билан, шунингдек Ғарбий ярим шар мамлакатларининг бир қанча қўғирчоқ ҳукуматлари билан ошкора ҳамкорлик қилиб ишлаб чиқилган бу машъум план тўғрисида Куба ҳукуматининг қўлида маълумотлар бор. Бу планни ишлаб чиқишда Шимолий Америка монополияларининг қатнашганлигига сабаб шуки, Куба революцияси халқнинг бахт-саодатини кўзлаб қабул қилган қонунлар шу монополияларнинг манфаатларига зид бўлиб чиқди.

Амалга оширилиши яқинлашиб қолган ҳарбий интервенция АҚШ ҳукумати ўтказиб келаётган сиёсатнинг натижасидир; мамлакатимизнинг табиий бойликларини истаганларича талаб келган ва мамлакатимизни сиёсий, иқтисодий, молиявий ва дипломатик жиҳатдан чет давлатга қарам территорияга айлантирган давлат департаменти, Пентагон, марказий разведка бошқармаси, федерал текшириш бюроси ва йирик концернларнинг кўрсатмаси ва ёрдами билан 7 йил мобайнида якка ва коллектив жиноятларнинг ҳамма турларини қилган шафқатсиз, йиртқич ва сотқин мустабид Батистанинг режимини доктор Фидель Кастро бошчилигидаги халқ-озодлик армияси ағдариб ташлаган пайтдан бошлаб Қўшма Штатлар ҳукумати Куба ҳукуматига ва халқига қарши ҳамма фронтларда ўтказиб келаётган таъқибот, тазйиқ, зўравонлик, қўпорувчилик ҳаракатлари ва агрессия сиёсатининг оқибати шу бўлди.

Мана шу таъқибот, қўпорувчи ҳаракатлар, агрессия ва интервенция сиёсатининг ҳақиқий мақсади ва нияти Куба давлатининг суверен иродасини бостиришдан иборат эканлиги ва шу хилдаги ёлғон даъволар ёрдами билан улар озодликка эришган Куба халқини ўзларига яна бўйсундиришга уринаётганликларидан иборат эканлиги кўриниб турибди.

Мактубнинг охирида Рауль Роа Хавфсизлик Кенгашини дарҳол чақиришни ва рўй берган аҳволни кўриб чиқишни илтимос қилади.

ҚУБА ДАРҲОЛ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИ ЧАҚИРИЛИШИНИ ТАЛАБ ҚИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 1 январь, (ТАСС). Куба Ташқи ишлар министри Рауль Роа кеча кечқурун дарҳол Хавфсизлик Кенгаши мажлиси чақирилишини талаб қилди ва Қўшма Штатлар бир неча соатдан кейин Кубага қарши ҳарбий агрессия ҳаракати бошлашга тайёр эканлигини айтди.

Гаванадан Нью-Йоркга келган Рауль Роа декабрь ойида Хавфсизлик Кенгашининг раиси В. А. Зорин номига ёзилган мактубда Хавфсизлик Кенгаши Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган Куба Республикасининг суверенитети, территориал бутунлиги ҳамда давлат мустақиллиги АҚШ Қуролли кучлари томонидан бузилишига йўл қўймаслик мақсадида зарур чоралар кўришини талаб қилди.

СОВЕТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ КУБАГА ЕТИБ БОРДИЛАР

ГАВАНА, 31 декабрь. (ТАСС). СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретари, ТАСС нинг бош директори Д. П. Горюнов бошчилигидаги совет журналистлари делегацияси бу ерга етиб келди. «Революсьон» газетасининг директори Карлос Франки, Гаванада чиқадиган бошқа газеталарнинг директорлари, жаҳон халқлари дўстлиги Куба институтининг раҳбарлари, Куба матбуотининг жуда кўп намояндалари Гавана аэродромида совет журналистларини кутиб олишди.

Совет журналистлари делегацияси Куба революциясининг икки йиллигини байрам қилишда иштирок этади Кубада амалга оширилаётган революцион ислоҳотлар билан танишади.

ҲАР ИККАЛА ГЕРМАН ДАВЛАТИНИНГ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

БЕРЛИН, 31 декабрь, (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетаси Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган ва бундан бир неча вақт илгари Бонн ҳукумати томонидан бекор қилинган савдо битими 1961 йил 1 январдан кучга кириши ҳақида ҳар иккала герман давлати делегациялари қарор қабул қилганликларини ўзининг бугунги сонида хабар қилган.

«Нейес Дейчланд» газетаси бу битим ички герман муносабатларини яхшилашга ёрдам беради, деб умид билдиради.

«Нейес Дейчланд» газетаси КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг раиси Н. С. Хрущчев билан Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт ўртасида олиб борилган музокараларнинг натижалари битимни тиклашда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлганлигини уқтириб ўтади. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ички герман савдоси Ғарбий Германия томонидан бузилган тақдирда Германия Демократик Республикаси муҳтож бўладиган материалларни унга етказиб беришга ваъда қилдилар.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

⊙ ХАНОЙ, (ТАСС). Ҳозир ҳукумат қўшинлари Патет-Лао қисмлари билан биргаликда ҳаракат қилиб, Лаоснинг бутун территориясида исёнчиларнинг қўшинларига қарши кенг операциялар олиб бормоқдалар.

Исёнчиларга қарши курашда ҳукумат қўшинларига ва Патет-Лао жанговар отрядларига аҳоли актив ёрдам кўрсатмоқда. Аҳоли кўприкларни ва душманнинг коммуникация линияларини бузмоқда. Америка интервентларига ҳамда уларнинг агентлари бўлган Фуми Носаван — Бун Ум исёнчиларига қарши курашга Лаосдаги ҳамма ватанпарвар ва демократик ташкилотлар қўшилдилар.

Лаоснинг тинчлик, бетарафлик, миллий иттифоқ ва бирлик учун кураш комитети Лаос халқига мурожаат қилиб, агрессорларга ва исёнчиларга қарши курашга отланишга чақирди. Комитет аҳолини Суванна Фума қонуний ҳукуматини қўллаб-қувватлашга ва унга ёрдам беришга чақиради. Суванна Фума ҳукумати тинчлик ва бетарафлик сиёсатини эълон қилди ва бу сиёсатни ҳимоя қилмоқда.

⊙ НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Даг Хаммаршельд 2 январда Конгога жўнаб кетади. «Нью-Йорк таймс» газетасининг БМТ штаб-квартираси ҳузуридаги мухбири хабар беришича, Хаммаршельд Конгода Касавубу Мобуту билан ва шу хилдаги бошқа арбоблар билан «музокаралар» олиб бормоқчи.

⊙ ПАРИЖ, (ТАСС). Париж матбуоти Оран аҳолисининг янги оммавий чиқишлари ҳақида хабар беради. Улар Жазоирда яқинда бўлиб ўтган ф о ж и а л и воқеалар вақтида қамоққа олинган ва ҳозир ёпиқ суд қилинаётган жазоирликларни озод қилиш тўғрисидаги талабларни қўллаб-қувватлаб чиқдилар. Франция полицияси намойишчиларни ўққа тутди. Икки жазоирлик ўлдирилди. Юзга яқин киши қамоққа олинди. «Либерасьон» газетасининг ёзишича, Оран шаҳрининг араблар яшайдиган маҳаллаларида жиддий вазият сақланиб қолмоқда.

Оран ҳарбий трибунали Жазоир миллий-озодлик ҳаракатининг яна 9 қатнашчисини ўлим жазосига ҳукм қилди.

ҲАҚИҚАТ ОЙНАСИ

Президент Эйзенхауэр яқиндаги мактубида америкаликларни «Виждон ойнаси»га қараб қўйишга чақирди. Қалтис чақириқ! Агар шундай қилинса, мана нималар бўлиши мумкин:

«Тинчликсевар Пентагон» шундай кўринади.

«Халқаро обрў» шундай кўринади.

«Молиявий қудрат» шундай кўринади.

Бор. Ефимов чизган расм. («Известия» газетасидан).

КУБА ХАВФ-ХАТАР ОСТИДА ТУРИБДИ!

КУБА РЕВОЛЮЦИОН ҲУКУМАТИНИНГ АХБОРОТИ

ГАВАНА, 31 декабрь, (ТАСС). 31 декабрга ўтар кечаси Куба Министрлар советининг мажлиси бўлди. Мажлисдан кейин эълон қилинган расмий ахборотда, жумладан бундай дейилади: «Революцион ҳукумат ишончли манбалардан Аллен Даллес бошчилигидаги Америка марказий разведка бошқармаси ва Пентагон Америка денгиз пиёда аскарларининг мамлакатимиз территориясига бостириб кириш игвогарона планини тузганликлари ҳақидаги маълумотларни олди.

Бу план Эйзенхауэр томонидан маъқулланган. Эйзенхауэр Кубага бостириб кириш учун бўладиган жавобгарликни ўз зиммасига олмоқ ва 20 январда ҳокимият тепасига келадиган ҳукуматга буни рўй берган факт деб рўпара қилмоқ учун ўз президентлик ҳокимиятининг сўнгги кунларидан фойдаланишга уринмоқда».

Ахборотда мана шундай хавф-хатар вужудга келганлиги туфайли Куба революцион ҳукумати «Қўшма Штатлар ҳукуматининг мақсадларини фош этмоқ ва Кубага қарши қилинадиган агрессия ҳақида жаҳон афкор оммасини огоҳлантирмоқ» учун ташқи ишлар министри Роани Бирлашган Миллатлар Ташкилотига юборишга қарор қилганлиги кўрсатиб ўтилади.

Куба ташқи ишлар министри Роа 31 декабрга ўтар кечаси самолётда Нью-Йоркга жўнаб кетди.

ҚУВНОҚЛАР БАЙРАМИ

Янги, 1961 йил кирди. У совет кишилари учун янги меҳнат ғалабалари, янги бахт келтирди. Янги йилнинг келишидан айниқса кичкинтойлар жуда хурсанд. Мактаб ўқувчилари учун қишки каникуллар бошланди. Улар бу кунларни мазмунли ўтказаётирлар. Театр ва кинолар, маданият уйлари қувноқ ёшлар билан гавжум. Пионерлар саройларида, клубларда, мактабларда, шаҳарнинг катта майдонларида ўрнатилган арчалар атрофида қувноқ кулги, ашула ва музика садолари янграйди.

Арча атрофида қўл ушлашиб ўйнаётган қувноқ болалар бахтли ёшлик учун, доимо оталарча ғамхўрлик учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига миннатдорчилик ҳақида куйлайдилар.

СУРАТДА: Тошкент шаҳар 103-ўрта мактабда янги йил бал-маскаради.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

КОНГОДАГИ АҲВОЛ

ЛОНДОН, 1 январь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Лулуабургдан хабар беради: Мобуту парашютчилари тушган беш самолёт кеча Лулуабургдан Киву вилоятига ва Бельгиянинг васийлигидаги Руанда-Урунди территориясига учиб кетди.

Усумбура (Руанда-Урунди) аэродромига жўнаб кетган отрядга Сату деган қандайдир капитан қўмондонлик қилмоқда. Мобутунинг яқин одамларидан бири бўлган ва разведка раҳбари Жильбер Понго капитан Сатуга ҳамроҳлик қилмоқда.

Конго исёнчиларининг бошлиғи Мобуту Киву вилоятида ўз режимини мана шундай ҳарбий куч билан ўрнатмоқчи. Бу вилоят аҳолиси Лумумбанинг қонуний ҳукуматини қувватлаб чиқди ва Мобуту шайкаларининг Букаву шаҳрига (Киву вилояти) ва Кокийавиль шаҳрига (Экваториал вилоят) таяниб Стэнливилга дарҳол ҳарбий юриш қилиш планини барбод қилмоқда.

Касаи вилоятининг бош шаҳри Лулуабург. Рейтер агентлиги мухбирининг айтишича, ҳозир Мобутунинг «энг жанубий ҳарбий базасига» айлантирилган. Мобуту солдатларининг Конгонинг ҳамма районларидан келтирилган отрядлари, шу жумладан Мобуту — Касавубу тўдасининг таянчи бўлган 8-батальон шу шаҳарда тўпланган. Ҳозир маҳаллий гарнизоннинг сони 3500 кишига етди. Касавубунинг Лулуабургга келиши муносабати билан парад ўтказилади, деган баҳона билан Леопольдвилдаги Мобутуга содиқ парашютчи қисмлар ҳам Лулуабургга келтирилди.

Рейтер агентлиги мухбирининг хабарига қараганда, Мобутунинг Лулуабургдаги «ҳарбий машинаси» «ҳозирги вақтда Антуан Гизенги ҳукуматининг назоратидаги шарқий вилоятда Леопольдвиль режимини тикламоқ учун Стэнливилга ҳужум қилишга» тайёр бўлиб турибди. Мобуту Киву вилоятига қарши ҳарбий операцияларга бевосита раҳбарлик қилмоқ учун яна бир ҳафта Лулуабургда қолишга қарор қилди.

Телеграф агентликларининг хабарларидан маълум бўлишича, Мобуту Киву вилоятида қонуний ҳукуматга содиқ бўлиб қолган қўшинларга ҳужум қилмоқ учун Руанда — Урунди территориясидан фойдаланиш тўғрисида ўзининг «маслаҳатчилари» тузиб чиққан планни амалга ошираётир.

ПАРИЖ, 2 январь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Леопольдвилдаги мухбири хабар қилади: Кеча эрталаб Букаву шаҳрига яқин жойда (Киву вилоятининг маъмурий маркази) Мобутунинг парашютчилари билан Лумумбанинг қонуний ҳукуматига содиқ қўшинлар ўртасида отишма бўлди.

ҚАСАБЛАНКАДА АФРИКА ДАВЛАТЛАРИ БОШЛИҚЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЧАҚИРИЛАДИ

РАБОТ, 31 декабрь. (ТАСС). 3 январдан 6 январгача Касабланкада Африка давлатлари бошлиқларининг конференцияси ўтказилади, деб хабар қилинади Марокаш информация ва туризм министрлигининг бу ерда эълон қилинган ахборотида.

Ахборотда айтиладики, Конгодаги аҳвол ёмонлашиб бораётганлиги ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз зиммасига юкланган миссияни адо этишда беқарорлик кўрсатаётганлиги муносабати билан Марокаш короли Муҳаммад V Конго проблемасидан бевосита манфаатдор бўлган Африка давлатлари бошлиқлари билан маслаҳатлашиб кўргандан кейин Касабланкада энг юксак даражада конференция чақиришни таклиф этди.

Конференцияда Жазоир Республикаси муваққат ҳукуматининг раиси Фарҳод Аббос бошчилигида Жазоир делегацияси, Кваме Нкрума бошчилигида Гана делегацияси, Секу Туре бошчилигида Гвинея делегацияси, Модибо Кейта бошчилигида Мали делегацияси, Гамол Абдил Носир бошчилигида Бирлашган Араб Республикаси делегацияси, король Муҳаммад V бошчилигида Марокаш делегацияси ва Ливия Ташқи ишлар министри бошчилигида Ливия делегацияси иштирок этади. Конференцияда Цейлон вакили ҳам қатнашади.

ЯНГИ КИТОБЛАР

ЁШ ОЛИМНИНГ КИММАТЛИ АСАРИ

Одатда империализм маддоҳлари шарти-кетиб, парти қолган мустамлакачиликни зўр бериб ёқлар эканлар, улар мустамлакачилар Шарқ халқларига ёмонлик қилганлари йўқ, балки яхшилик қилдик деб, сафсата сотадилар. Уларга, гўё мустамлакачилар Африка ва Осиёга босқинчилик ниятида келмаган эмишлар, Осиё ва африкаликларни қандайдир «хавфдан» сақлаш учун ҳаракат қилган эмишлар. Бу бутунлай бемаъни гап, албатта. Империалистларнинг ким эканлиги бутун жаҳонга аён. Империалист-мустамлакачиларнинг асл башараси, айниқса Конго, Лаос, Жазоир кўзгусида намоён бўляпти. Биз эрк тарафдори, деб тилёғламалик қилган жаноблар минг-минглаб бегуноҳ кишиларнинг қонини тўкмоқда, эркинлик, озодлик учун интилаётганларнинг уйига ўт қўймоқда.

Мустамлакачиликнинг кўҳна тарихи бор. У озмунча ўлкаларни қуритдими, миллионларнинг бошига етдими.

«Бўлиб ташла, сўнг ҳокимлик қил» принципи асосида иш тутган Англия мустамлакачилари асрлар давомида сон-саноқсиз жиноят қилдилар. Ҳинд эли, афғон диёри, улкан Африка зулмат ичра оҳ тортди, миллионлар зорига ер-кўк титради. Она боладан, бола отадан жудо қилинди. Бечора халқнинг еяй деса нони, кияй деса кийими қолдирилмади. Юзсизлар қўлга илинганини қўймадилар.

Осиё ва Африкада бундай азобга бардош бериб мустамлакачиларга сўз бермаганлар ҳам бўлди. Чунончи, афғон халқи ҳаёт-мамот курашида ғолиб чиқди, босқинчиларга тиз чўкмади. Англия мустамлакачилари Афғонистонга кўп чанг солдилар, ҳийла-найранг, дўқ-пўписа қилдилар, сўнг очиқ ҳужумга ўтдилар. Лекин тишлари ўтмади, шармандалари чиқди. Мана, орадан юз йилдан ошиқ вақт ўтибдики, улар сир бой бермайдилар, енгилганларини тан олмайдилар. Бунинг устига Афғонистонни босиб олмоқчи эмас эдик, уни «Россиядан бўладиган хавфдан» ҳимоя қилмоқчи бўлганмиз, дея даъво қиладилар, шунингдек, Афғонистонни Ўрта Осиёга қарши плацдармга айлантириш ниятларини яширадилар.

Яқинда Москвадаги Шарқ адабиёти нашриёти босиб чиқарган «Афғонистоннинг мустақиллик учун кураши» номли асар инглиз мустамлакачиларининг Афғонистонга, жумладан Ўрта Осиёга қарши агрессив сиёсатларини фош этиб ташлайди. Китобни ёш шарқшунос олим Марат Бобохўжаев ёзган. Асар 1838-1842 йилги воқеаларни ўз ичига олган. Автор архив материалларини, чет тиллардаги адабиётларни танқидий нуқтаи назардан чуқур ўрганган, улардан яхши фойдаланган.

Китоб икки боб, сўзбоши, хулоса, фойдаланилган адабиётлар рўйхати ва кўрсаткичдан иборат. Автор «XIX асрнинг 30-йилларида Афғонистонда Англия сиёсати. Виткевич миссияси» номли биринчи бобда инглиз мустамлакачиларининг агрессив ҳаракатларини далиллар асосида очиб беради. Афғонистон инглизлар учун бозор сифатидагина эмас, балки Ўрта Осиё ва Эронга қарши ҳужумда плацдарм бўлиши керак эди. Улар аввало, жуда муҳим стратегик ўрин тутган Ҳиротга кўз олайтирадилар. Ҳиротда жуда кўп инглиз агентлари уя қуради. Улар бир қабилани, иккинчи қабилага гиж-гижлайдилар, хонлар орасига нифоқ соладилар.

Ўрта Шарқ, жумладан Афғонистонга Англиянинг суқилиб кириш дан ташвишга тушган чор ҳукумати Афғонистонга Виткевич миссиясини юборади. Англиянинг асл ниятини пайқаб олган Афғонистон ҳукмронлари Россия билан яқинлашадилар. Бундан норози бўлган инглиз мустамлакачилари Афғонистонга ҳамла қиладилар.

«1838-1842 йилларда инглиз-афғон уруши» номли иккинчи боб жасур, довюрак афғон халқининг мардона курашига бағишланади. Инглиз армияси сон ва сифат жиҳатдан ҳам кучли эди. Бироқ, у халқ ғазабига учраб тўс-тўс бўлиб кетди. Автор уруш картиналарини, афғон халқининг душманга бўлган нафратини, мустаҳкам ифодасини ҳаяжонли тасвирлайди.

Асар баъзи жузъий камчиликларга қарамай дўст қўшнимиз Афғонистон тарихини ўрганиш ишига қўшилган муҳим ҳиссадир.

Т. ОТАБОЕВА

Ўзбекистон Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий ходими.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТ-ИҚТИСОДИЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Вьетнам Демократик Республикаси оғир саноат министри Гуен Ван Чан бошчилигидаги Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумат-иқтисодий делегацияси Ўзбекистонда бир ҳафта бўлди. Меҳмонлар республика халқ хўжалигининг ривожланиши билан танишдилар, саноат корхоналарида, электр станцияларида, колхозларда, совхозларда ва илмий муассасаларда бўлдилар.

Жўнаб кетиш олдидан Гуен Ван Чан матбуот ва радио учун баёнот бериб, баёнотда ўзбек халқини Янги йил билан қизғин табриклади, унга етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун курашда янги муваффақиятлар тилади.

Вьетнам министри ўзбек халқининг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятларига юксак баҳо берди ва бу муваффақиятлар ленинча доно миллий сиёсатни амалга оширишнинг натижаси эканлигини таъкидлади.

— Бугунги Ўзбекистон равнақида биз ўз мамлакатимизнинг келажагини кўрамиз, — деди у.

2 январда делегация Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

«ВОЛГА» ЮТДИ

Янги йил арафасида Хева районидаги Энгельс номли колхоз аъзоси Солай Худойберганов оиласида қувончли воқеа юз берди. У, 69806 серияли 159-лотерея билетини район омонат кассасига кўрсатган эди, касса ходимлари уни «Волга» енгил автомашинаси ютгани билан табрикладилар.

С. РАҲИМОВ.

СУД ЗАЛИДАН

ҚОТИЛЛАР ЖАЗОЛАНДИ

Вали Тўхтаров ва Ноил Боймурзин Ғулом Қутлиаҳмедов билан бир ҳовлида яшаб туриб, унга нисбатан ёмон муносабатда бўлиб келадилар. Ҳар куни маст бўлиб қайтадиган бу ака-ука, Қутлиаҳмедовнинг уйида жанжал чиқариб, уни руҳан эзадилар. Бунинг билан қаноатланмаган безорилар Қутлиаҳмедовни ўлдириш пайига тушадилар ва уни холи жойда учратиб, пичоқлай бошлайдилар. Буни кўрган Жўрақўзи Бобоев ва Мансур Давлатбоевлар Қутлиаҳмедовни қутқариб қолиш учун ёрдамга келадилар. Лекин қотиллар уларга ҳам пичоқ урадилар. Натижада Ғулом Қутлиаҳмедов ва Жўрақўзи Бобоев ҳалок бўлади. Мансур Давлатбоев эса оғир яродар қилинади.

Жиноятчилар ўз изларини йўқотишга уринадилар. Лекин Қўқон шаҳар милиция ходимларининг усталик билан олиб борган қидирувлари натижасида қотиллар тез кунда қўлга тушди.

Яқинда Фарғона область суди ҳар икки қотилнинг ишини очиқ суд мажлисида кўрди. Безори Вали Тўхтаров 15 йил, Ноил Боймурзин эса 13 йил озодликдан маҳрум қилинди.

А. ҲАКИМОВ.

Қўқон шаҳар прокуратурасининг терговчиси.

Редактор И. РАҲИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 ЯНВАРДА

12.00 — **«Ялтироқ қурт»** (янги мультипликацион фильм). 12.15 — **«Каштанка»** (кинофильм), 12.45 — **«Кочубей»** номли бадиий фильм (ўзбек тилида), 19.00 — **Бадиий ҳаваскорлар концерти** (ёшлар учун), 19.50 — **«15 йиллик»** (ҳужжатли фильм), 20.00 — Сўнгги ахборот, 20.20 — **Ўзбекистоннинг 1961 йилдаги адабий журналлари**, 20.45 — **«Садко»** номли бадиий фильм, 22.10 — **Осиё халқлари куйлари** (концерт).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/I-да эрталаб **Евгений Онегин**, 4/I да эрталаб премьера **Олтин калид**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/I да эрталаб **Ҳамза** 4/I да эрталаб **Фурқат**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/I да эрталаб **Оқ нилуфар**, кечқурун янги спектакль **Паранжи сирлари** («Холисхон»), 4/I да эрталаб **Фарғона ҳикояси**, кечқурун **Раис уйланармиш**.

КИНО

Қалъа сири — «ВАТАН» (эрталаб соат 10-20 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 3 да).

Бировнинг ташвиши — «ВАТАН», «ИСКРА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Чўл ва денгиз — «МИР» (кундуз ва кечқурун), СОБИР РАҲИМОВ номли (кеч соат 6 ва 10 да).

Янги Гулливер — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11 да) «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 5 гача), «ДРУЖБА» (2-залда кундуз), «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 12 ва 1 да).

Бўрон олдида — НАВОИЙ номли «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 5 дан).

Мўъжизакор — «ДРУЖБА» (1-залда кундуз ва кечқурун, 2-залда кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

„Циркда арча“

10 январгача

томошалар кундуз соат 12.3 ва кеч 7 яримда бошланади. РСФСРда хизмат кўрсатган артист

Юрий Владимирович ДУРОВ

қатнашади.

Билетлар сотилмоқда. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кимё, темир йўл ва йўл хўжалиги кафедраларига доцентлар.

Темир йўллар қуриш кафедрасининг: «Қурилиш ишлаб чиқариши технологияси», «Темир йўллар қурилиши» ихтисосларига, кўприк ва конструкциялар кафедрасининг: «Қурилиш конструкциялари», «Кўприклар», «Негиз ва фундамент» ихтисосларига доцентлар ва ассистентлар.

Конкурс муддати — 1961 йил 20/I гача.

Ариза ва ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Оборонная кўча, 1-уй.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

1960/61 ўқув йилида қуйидаги штатли вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири (профессор, доцент).

Археология кафедрасининг профессори.

КПСС тарихи кафедрасининг доценти.

Конкурс муддати — 1961 йил 20/I гача.

Ҳужжатларни топшириш учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 35-уй, кадрлар бўлими.

6-Магнитогорск кўчаси, 4-уй, 11-квартирада турувчи **Вячеслав Степанович Лапшенконинг** Тургенев кўчаси, 37-уйда турувчи Ольга Григорьевна Лапшенковадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Ўзбекистон ёзувчилар союзи правлениеси, «Шарқ юлдузи» ва «Звезда Востока» журналлари редакциялари таниқли ёзувчи, Ёзувчилар союзи аъзоси

Георгий Михайлович БРЯНЦЕВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига самимий таъзия изҳор қилади.

Тошкент тўқимачилик институти коллективи олий математика кафедрасининг мудири Ю. К. Узоқовга акаси, генерал-майор

Муллажон Каримович УЗОҚОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси 26 уй

КОММУТАТОР — 26334. 33262. Редакция бўлимларининг телефонлари: партия турмуши — 33469. Пропаганда — 33469. Саноат ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 34780. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34524. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005. Секретариат — 31226. Эълонлар — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 03502. Нашр. Б. 2.